

DE MISTHOORN

SOCIAAL-POLITIEK WEEKBLAD

Nadruk toegestaan, mits met volledige bronvermelding

UITGAVE STICHTING DE MISTHOORN

Hoofdredacteur: GEORGE KETTMANN JR.

Redacteuren: PIETER EMIEL KEUCHENIUS.

ERNST C. H. LOCHT en Dr. P. MOLENBROEK

Abonnementsprijs voor Nederland f 1.25 p. kw.; f 4.75 p. jaar.
Buitenland f 6.— per jaar; alles franco per post. Losse
nummers 11 cents. — Advertentietarieven op aanvraag.
Redactie en Administratie PRINSENGRACHT 346,
AMSTERDAM, Postbus 367, Telefoon 38895, Giro 322600

De Beweging in beweging

De volmacht, welke als politiek-stuwend instrument aan de NSB. werd gegeven, maakt de rede, welke Mussert onlangs op den Goudsberg heeft gehouden, op zichzelf reeds tot een belangrijke gebeurtenis. Dat daarbij ook het wordende Germaansche Rijk ter sprake is gekomen — zij het voorloopig als aanvaardbare term tegenover een afgewezen term, nl. dien van „het Rijk” — bewijst tevens, dat Mussert zich zijn taak als leider eener voorhoede van ons volk bewust is. Het is niet onze bedoeling om den afgeaardeten term van „den Nederlandschen Staat”, die als omgrenzingsbegrip vaag en verwarrend blijft, hier op zijn onbruikbaarheid te onderzoeken; het feit, dat de leider der NSB. de Oostkolonisatie mede in zijn rede betrok, geeft reeds aan, dat deze staatsterm slechts bij gebrek aan beter is gebruikt.

Zoo zijn er voor ons gevoel verschillende aanwijzingen in deze rede, dat de Beweging zich ervoor inzet, om den Nederlander te ontbolsteren tot het zooveel ruimere Germaansche bewustzijn, waarvoor ook de Duitscher het oude Deutsche staatsdenken aflegt. Niet de werkelijkheid van vandaag is daarvoor belangrijk; wie wil leven voor een ideaal, moet niet wachten op zijn verwezenlijking, maar het aandurven, dit ideaal tegemoet te leven.

Wat den huidige toestand betreft, keert Mussert zich tegen de Nederlandsche en Deutsche kapitalisten, die elkaar willen vinden en elkaar reeds hier en daar hebben gevonden, om, gebruikmakende van de oorlogsomstandigheden, het nationaalsocialisme zoo lang mogelijk tegen te houden. Helaas worden ons in Musserts rede voorbeelden onthouden. Wij, die gelooven in de revolutie-van-onderaf, zijn er natuurlijk evenzeer van overtuigd, dat misstanden van sociaal aard eerst dan voorgoed verdwijnen, wanneer geheel ons volk het socialisme beleeft als den arbeid, die uit en voor het volk wordt verricht.

Deze kapitalisten zetten de regeering den voet dwars, aldus Mussert. Dat dergelijke praktijken met wortel en tak moeten worden uitgeroeid, is duidelijk. Wij twijfelen er niet aan, of de leider der NSB. zal in samenwerking met de betreffende bestuursorganen dit kwaad bestrijden; nu hij dit evenwel openbaar maakte, hadden wij liefst gezien, dat deze kapitalisten ook met naam en toenaam waren aangewezen.

De oorlog leidt ertoe, dat aan de industrie meer en meer plaats wordt ingeruimd; deze ontwikkeling is te lichte tegengesteld aan de sterk agrarische oriëntatie, zoals zij sinds 1933 in Duitschland werd

voorgestaan. Er is zeker geen reden voor om het nationaalsocialisme van inkonsekventie te beschuldigen, wanneer het noodzakelijk blijkt wegen in te slaan, die men in vollen vrede niet zelf zou hebben gekozen. Immers, altijd weer is de eenige konsekventie: het volksbelang. En zoo is tenslotte ook de ekonomie in nationaalsocialistischen zin allerm minst een stelsel, dat van staaswege leidt tot bolsjewistische onteigening; integendeel zal er zooveel mogelijk ruimte worden gelaten aan het particulier initiatief met de bedoeling, dat degenen, die als nationaalsocialisten onvolwaardig zijn, daardoor — en vooral in een zoo hoog-gespannen oorlogstijd — den weg vrij vinden voor onvolksche initiatieven van vriendjesgunst en zakkenspekkerij. Men kan er wel zeker van zijn, dat hiermede op den duur radikaal wordt afgerekend.

Overigens zou het er wel droevig met onzen werkelijkheidszin uitzien, wanneer wij dergelijke symptomen van Duitschen kant gingen aanzien voor een bepaalde Deutsche geestesgesteldheid. Wij gelooven dan ook niet, dat het noodig zal zijn om alle Nederlandsche nationaalsocialisten in het geweer te roepen tegen Duitschers, „die verkondigen, dat de NSB. toch niet zoo „deutschfreundlich” is als zij wenschelijk achten.” Immers, al mogen dan sommige heeren van de Rüstungsinspektion in zaken liever kontakt zoeken met plutokraten, die zich nu in alle bochten wringen, dan met kameraden, die voor hun overtuiging staan, uiteindelijk zal toch de samenwerking op gezonde basis worden bereikt. Zooveel vertrouwen moeten wij hebben, temeer nog omdat principieel de Deutsche leiding kan worden erkend.

Ook is het bekend, dat vijf-zesde van de geari-seerde zaken in handen van Duitschers is gekomen, zoodat nu slechts één zesde deel door Nederlanders wordt geleid. Zoo zijn er meer verschijnselen, die aanleiding kunnen geven om bijval te betuigen met Kurt Herwarth Ball's opvatting van een „tuschenrijk”, dat als het ware den nieuwen tijd vooraf zou gaan. Wij vreezen echter, dat door dezen term te aanvaarden, de min of meer incidenteele gevallen voor normaal zouden worden gehouden, waardoor wij ons onwillens zouden verwijderen van het Rijk, welks verwezenlijking ons aller krachten opeischt.

Wel verre van genoeg te nemen met eenige overgangsfaze, wenschen wij zoo spoedig mogelijk de revolutie in beweging te zien komen, welke het volksgeheel uitent en van binnenuit het kwade vernietigt.

De grenzen aan den Rijn

ENGELANDS VERDEEL-EN-HEERSCH-POLITIEK IN DUITSCHE LANDEN

Wij kunnen er niet aan denken, hier een volledig overzicht van deze Engelsche politiek te geven. Zulk een overzicht zou een boekdeel vullen en meteen een tamelijk volledige Engelsche geschiedenis zelf zijn. Want zijn politiek heeft Engeland door alle eeuwen gevoerd ter bevordering van eigen nationale, later imperiale belangen. Slechts enkele grepen.

Zoo moesten achtereenvolgens de machtige staten van Spanje, Portugal en onze Republiek ten val gebracht worden. Daarna werd Frankrijk twee eeuwen lang bestreden en werd getracht 't Fransch dominium zoover mogelijk van de Nederlanden verwijderd te houden. Als een schutdam tegen Fransche expansie werden de Barrière-steden langs de zuidelijke grens der Nederlanden geworpen. Tegen Fransche overheersing liet het angelsaksische eiland de Europeesche, met name Duitse staten strijden en de zwaarste offers brengen. Verdeel en heersch was arglistige tactiek. Waterloo beslechtte het pleit. Frankrijk lag ter neer. Bijna geheel naar eigen goeddunken en alleen te eigen bate „ordent" Engeland nu het gebied tusschen Rijn en Maas. Engeland was er ook nu weer op bedacht zelf den oogst binnen te halen. Zijn drievoudig doel had het bereikt: de Nederlanden werden weer als een bolwerk tegen Frankrijk opgeworpen: zij kregen dusdanige kunstmatige grenzen, dat zij voor Engeland in de toekomst onschadelijk waren; zij bleven onder Engelsche voogdij. Overeenkomstig zijn eeuwenoude tactiek bewerkte het „perfide Albion", dat geen groote, van hem onafhankelijke mogendheid voor de monding van de Theems kwam te liggen, als een dreiging, en eveneens dat het zelf de eerste viool in het volkerenconcert bleef spelen door de continentale mogendheden tegen elkaar uit te spelen. Door Englands toedoen werden in 1839 de Noordelijke van de Zuidelijke Nederlanden gescheiden. Na Waterloo waren de Nederlandsche gewesten practisch Engeland in de armen gevallen. En Pruisen moest dit Engelsch werk garandeeren! Engeland wist het zoo te regelen, dat Pruisen in zijn eigen belang naar de wapenen zou moeten grijpen, wanneer Frankrijk het zou wagen een oorlog om het bezit van de mondingen der groote rivieren te beginnen. De Nederlandsch-Nederrijnsche ruimte moest ook tegen aanvallen uit het Oosten beveiligd worden, precies zooals in onzen tijd. De grens van Engeland lag toen al in ons land, zooals die van Frankrijk aan den Rijn! Pruisen mocht nergens vasten voet aan de Maas krijgen! Op het Weener Kongres werd daartoe een onnatuurlijke en willekeurige grenslijn getrokken, die met de volksche belangen geen rekening hield. Het is in wezen dezelfde geschiedenis van staatkundige, anti-Duitse fabrikatie, die een eeuw later te Versailles zou plaats hebben. Ofschoon Pruisen een historisch recht op de Maas bezat, omdat het Guliksche, Kleefsche en Geldersche gebied zich tot den anderen Maasoever uitstreekte zelfs, bepaalde artikel 24 van het Weener Kongres, dat de grens van Roermond tot Mook overal minstens 800 roeden van de rivier verwijderd moest blijven, ja zelfs, dat alle plaatsen, wel-

ke niet meer dan 100 roeden van de Maas vandaan lagen, met hun aanhoorigheden tot Nederland en niet tot Pruisen zouden behooren. Grondgebied, dat een volle eeuw in Pruisens bezit was, werd aldus op een smadelijke wijze verbrokkeld. Van een natuurlijke levensader: de Maas werd het afgesneden. Daar het grootste deel van Luxemburg zonder toestemming van den Duitschen Bond aan België kwam, werd Duitschland in naam met Luxemburg schadeloos gesteld, dat deel van den Duitschen Bond zou blijven uitmaken. De belangrijke vestingen Maastricht en Venlo werden echter opzettelijk hiervan uitgezonderd en bij Nederland ingelijfd. Zodoende had dit gewest tot 1866 dubbele financieele verplichtingen: aan Nederland en aan den Duitschen Bond.

Wat ging er in de jaren 1813-1815 voor Duitschland verloren? Het Rijk verloor de ambten Zevenaar, Malburgen en Huizen; de voormalige Rijksheerlijkheden Wittem, Grons-

veld, Henaken, Eys, Wybré, Rychholt, Wijnandsrade, Mesch, Eckelrade, Breust en Berg, Bleyerheide, Eygelshoven, Melik, Herkenbosch, Daelenbroek, Tegelen, Steyl, Richerich en Kaldenkirchen (die van het oude hertogdom Gulik deel hadden uitgemaakt), de oude Guliksche dorpen Urmond, Berg, Grevenbicht, Born, Limbricht, Munstergeleen en de plaatsen Sittard en Susteren. Verder nog van het oude hertogdom Kleef de dorpen Heyen, Gennep, Mook, Ottersum en het grootste gedeelte van het Pruisische bovenkwartier Gelder met Velden, Arcen, Bergen, Well, Afferden, Midelaar en Lonne.

Maar laten wij den draad van Englands toelag weer opnemen. Het bewerkt den Fransch-Duitschen oorlog van 1870: een oorlog, aan Bismarck opgedrongen op grond van de traditioneele balance of power of evenwichtspolitiek: wanneer n. l. de continentale staten ongeveer even sterk zijn, dan houden zij el-

Er zijn dingen!

In de „Zwarte Soldaat" van vorige week schrijft iemand op de voorpagina het een en ander en doet daarbij weer eens een aanval op „De Misthoorn" en een onzer redacteuren. Waarschijnlijk moeten wij bedoeld artikel zien in het licht van deze woorden, die de Leider op den Goudsberg sprak: „Binnen de Beweging moet onderlinge kritiek en wrijving mogelijk zijn, in dien vorm, dat daaruit blijkt de wil tot zuivering en opbouw. Er zijn uitingen in de Beweging en hare organen, die er op duiden, dat van deze voor elk leven noodzakelijk vrijheid wordt gebruik gemaakt om elkaar af te kraken of te hinderen. Ik volg deze uitingen nauwkeurig en op het tijdstip, waarop ik dit gewenscht zal achten, zal aan de zondaren hun zondenregister worden voorgehouden, met de gevolgen van dien."

Waarvan acte.

kaar in evenwicht en kan geen hunner een voor Engeland gevaarlijke macht worden.

Na den oorlog van 1870 is voor Engeland geen gevaar meer van de zijde van Frankrijk te duchten. Frankrijk gaat nu eveneens „den verkeerden kant" uitzien, wordt aangegrepen door de revanche-idee, speelt daardoor in de kaart van zijn eigenlijken vijand en sluit met Engeland een entente cordiale. Ruslands vriendschap werd met een stroom van leeningen gekocht, gepaard met omkooprij van de hoogste ambtenaren, toen het duidelijk werd, dat Rusland nooit van plan was aan zijn Fransche financieele verplichtingen te voldoen en liever het Fransche volk de dupe liet worden. Ziedaar dan de monsterachtige Entente, die tot voornaamste doel had te verhinderen, dat Duitschland en Italië, één geworden in eigen gebied, sterk genoeg zouden worden om te eischen waarop zij recht hadden: een behoorlijk bestaan. Zoo volledig kreeg Englands roofvogel sindsdien voormalig Rijksgebied in zijn klauwen, dat men in Engeland in 1913 de Belgisch-Duitsche grens openlijk als een Britsche grens kon beschouwen. Toen de Duitse legers in 1914 dan ook België binnenrukten, was dit geen „snoode" schending van de neutraliteit van een „onschuldig" landje, maar meer een overschrijden van een Engelsch-Fransche grens.

Ook de eenig ware uitleg van de Britsche verklaring uit in de achter ons liggende periode, dat n.l. de Engelsche grens aan den Rijn zou liggen, is eenvoudig, dat het gebied tusschen Maas en Rijn bemachtigd moest worden, zoodra er oorlog met Duitschland dreigde. Uit het Duitse witboek is ons bekend, dat men met medewerking van de vroegere Belgische en Nederlandsche regeeringen, welke derhalve hun neutraliteit zwaar schonden, tot een dergelijke bemachtiging van plan was over te gaan.

Na 1815 moest dus eerst Pruisen, noodgedwongen, daarna Frankrijk den Brit hand- en spandiensten bewijzen. De Nederlanden waren en bleven Britsch trawant en offer tot 15 Mei 1940.

Een schreeuwende aanklacht!

Moeten onze arbeiders nog langer worden afgebeeld in den Noordoostpolder?

Onderstaande brief, geschreven door een Friesche vrouw, werd door een onzer medewerkers ontvangen.

Lieve M. en J.,

Eindelijk hoor je dan weer eens iets uit Friesland. Alles gaat hier nog zoo'n gangetje. Mijn man is nu 1½ week werkzaam bij den Noord-Oost-polder in de Lemmer. Maar lang houdt hij 't niet vol, dat geloof ik niet. Hij kan nu al het werk niet doen en is al voor den dokter geweest. Het is daar onmogelijk zwaar werken en bijna geen eten, nou, dan begrijp je 't wel, hè? Trouwens, de Nederlandsche Heidemaatschappij voert het daar uit en de praktijken van die anti-heeren zijn van voor den oorlog nog wel genoeg bekend!

Als ze weten dat iemand lid van de NSB is, heeft hij heelmaal geen leven meer, dan koeionneeren ze hem wel zoo, dat hij er bij neervalt.

Je snapt niet, dat een dergelijke uitzuigbende nog rustig en straffeloos kan uibuiten en treiteren, alsof er hier geen Duitschers waren. Als iemand door 't een of 't ander van z'n werk thuis blijft, wordt hij onmiddellijk door de politie teruggehaald. Gebeurt het nog eens, dan staat het strafkamp voor hem open. Ze hebben kontrakten waarop staat, dat het mogelijk is, dat het werk geëindigd wordt met een opzeggingstermijn van weerskanten van een week. Maar in werkelijkheid komen ze er niet meer weg, niet eens om eigen aardappelen te rooien of wat dan ook, laat staan voor ander werk.

Dan hebben ze in 't kamp een dokter, zoo'n vóór-de-Mei's-wonderdier, begrijp je, die iedereen lichte kost voorschrijft (dat beteekent 1 liter taptmelk per dag) al heeft hij ook de handen zoo vol blaren zitten, dat hij geen schop meer kan hanteeren. Je begrijpt, dat ze de menschen op die beestachtige manier dwingen te werken, ook al kunnen ze niet. Als iemand het aan z'n handen, pols of rug of wat dan ook heeft, dan is de maag toch nog wel in goede conditie! Stel je voor, dat zoo iemand dan op 1 liter taptmelk moet leven.

Op 't oogenblik liggen er 30 ziek in de barakken. Leuk hè, in een tijd van vooruitgang in 1942!

Het is de hoogste tijd, dat hier eens ingegrepen wordt en dan ook radikaal, maar zonder dat ze 't eerst met slaande trom verkondigen, zoodat de heeren tijd hebben zich tijdelijk te beteren, zooals met het eten.

Als bijv. controleurs voor het eten komen, weten ze 't daar al vooruit en dan is natuurlijk alles piekfijn in orde, maar ongelukkig de volgende dagen, dan moet het op een ongelooflijke manier weer ingehaald worden.

Reeds eerder hebben wij, met andere bladen, moeten wijzen op de vergaande schandtoestanden, die in den Noordoostpolder heerschen. Wij eischen thans, dat hier door bevoegde instanties eindelijk een grondig onderzoek wordt ingesteld en dat de schuldigen, hoe hoog zij ook mogen zijn gezeten, zonder aanzien des persoons zullen worden gestraft. Een Nederlandse arbeider, die voor zijn volk nieuwen grond uit zee overtoert, heeft recht als volwaardig lid, ja als eeredlid der gemeenschap behandeld te worden en niet als een opgezweept koelie in dienst van de Heide Mij!

BELANGRIJKE GEDACHTEN

ofwel

Hoe houden wij de revolutie tegen?

De hoofdredacteur van „De Telegraaf” heeft zich tot taak gesteld ons volk voor te lichten over de revolutie. Te dien einde is hij aan het denken gegaan en uit eenige diepzinnige beschouwingen vernemen wij hoe hij over de omwenteling van vandaag denkt. Het spreekt vanzelf, dat de heer hoofdredacteur als een goed Telegrafist, niet verder kijkt dan zijn Nederlandsche neus lang is. Zoo roept hij zijn volgelingen op zich van de „bij uitstek Nederlandsche taak”, die zij zullen moeten vervullen, niet afzijdig te houden. En hij wijst met nadruk op ons „eigen nationaal karakter” en onze eigen traditie”. Daarbij is hij slim genoeg om een citaat van Alfred Rosenberg tot uitgangspunt te nemen, zoodat niemand hem wat maken kan.

De heer Fraenkel heeft in dit verband allerlei belangrijke gedachten gedacht, die té belangrijk zijn, dat wij ze zoo maar weg zouden kunnen denken. Nu is onze redactie van den weeromstuit óók aan het denken geslagen, en omdat wij dachten, dat onze gedachten toch niet minder belangrijk zijn dan de gedachten, die de heer Fraenkel dacht, geven wij ze hier onzen lezers ter overdenking.

Links wat de Telegraaf dacht, en rechts wat wij dachten.

God in 't hart
En orde in 't hoofd,
Is gezond verstand
van goddelijke orde.

God is erg hoog
En mijn hoofd is verward;
Maar ook zonder gezond verstand
Wordt men hoofdredacteur.

Begin bij 't begin
En dien als burger.

Begin in het klein
En eet meer spinazie.

Rechtvaardig loon is het loon
Voor de sociale prestatie.

Onrechtvaardig loon is het loon
Van een kolderenden hoofdredacteur.

De sociale prestatie is de som
Van kunde en maatschappelijk nut.

Een kolderende hoofdredacteur is
de som
Van onverstand en maatschappelijke
overbodigheid.

De man heeft 'n waardeerbaar beroep
De vrouw 'n onwaardeerbare roeping.

Zoo'n man heeft een waardeerbaar
beroep,
Maar het beroep een onwaardeerbaar
man.

Een moeder presteert meer
Dan al haar kinderen tezamen

Sommige hoofdredacteurs presteeren
meer,
Dan alle gekkenhuizen tezamen.

Kinderen zijn vaak lastig,
Maar kunnen nog leeren.

Redacteurs zijn vaak dom
En willen soms niets meer leeren.

Geleerden kunnen lastig zijn,
Omdat zij niets meer leeren.

Hoofdredacteurs kunnen lastig zijn,
Omdat zij anderen willen beleeren.

Tracht dan een mensch te zijn,
Dat is bijna onmenselijk.

Tracht een beetje zuiver te denken,
Dat is bijna ondenkbaar.

Een bewust vrijgezel verloochent
Het gezin dat hem grootbracht.

Een Telegraaf-redacteur verloochent,
De maatschappij, die hem
grootbracht.... niet.

De staat, die parasieten schuwt,
Moet geen parasieten kweken.

De krant, die joodsche geesten schuwt,
Moet geen joodsche geesten kweken.

Een plichtsgetrouwe jeugd
Heeft recht op huwelijksliefde.

Een plichtsgetrouwe hoofdredacteur
Heeft straks weer kans op een lintje.

JODEN ZONDER STERREN

Collega Jan Hollander publiceerd onlangs in Vova een verdienstelijk artikel onder bovenstaanden titel, waarin hij die Nederlanders, die door hun aziatische houding zichzelf in dezen tijd buiten de volksgemeenschap plaatsen, ontmaskerde. Behalve deze sterlooze „joden” loopen er evenwel tegenwoordig ook — inderdaad rasjoodsche — sterrelozen langs 's Heeren wegen, die met een zeldzame brutaliteit alle verordeningen en voorschriften negeeren en zich onder ons volk bewegen, alsof zij er bij behoorden. Dit smoezendom van de brutaalste soort reist in treinen en trams, bezoekt cafe's en vermakelijheidsbedrijven, wandelt 's avonds over straat, baadt en zwemt in openbare gele-

genheden en plundert het platteland voor zijn zwarten handel en steedsche bonnenwoekertjen, waarna zij met behulp van het bijeengeroofde geld en nog immer sterrenloos de landsgrenzen overschrijden in de richting van het lokkende Portugal.

Waar wij persoonlijk verschillende ergerlijke gevallen hebben geconstateerd, mogen wij met den meesten nadruk eischen, dat door trein-, tram-, café-, restaurant- en door de Nederlandsche politie-organen met de grootste nauwgezetheid wordt gewaakt en met onverblidelijke gestrengheid opgetreden tegen dit type ras-misdadiger, dat het Nederlandsche volk tot op het laatst in het gezicht spuwt.

LIED

Deutschland, heiliges Deutschland,
du schaut aus der Jungen Gesicht,
Deutschland, heiliges Deutschland,
in Ewigkeit stirbst du nicht.

Wo stehen wie hier die Söhne
so leuchtend dem Ewigen treu?
Deutschland, in blühender Schöne
immer erhebst du dich neu.

Deutschland, heiliges Deutschland,
wir ringen um deinen Kranz.
Deutschland, heiliges Deutschland,
nur du gibst unsterblichen Glanz.
Deutschland, in dir sind wir Helden,
in dir die Getreuesten bewahrt.
Deutschland, nur du wirst melden
den Spätesten heldische Art.

Deutschland, heiliges Deutschland,
du von den Sternen umkreist,
Deutschland, heiliges Deutschland,
dein Schwert in die Ewigkeit weist.
Deutschland, dich würden sie träumen,
könntest du jemals vergehn,
weit über Zeiten und Räumen
immer als Glanz wirst du stehn.

HERYBERT MENZEL

Een huwelijk zonder kinderen,
Blijft een onvervulde belofte.

Een hoofdredacteur zonder gedachten
Blijft een onvervulde belofte.

Bewustheid is prachtig,
Deemoed maakt sterker.

Misleiding is prachtig,
Hetze werkt vlugger.

Geloof in een roeping,
Maar roep niet te hard.

Geloof in de Engelschen en de
regering te Londen,
Maar toch niet te hard.

Respecteer de wet,
En dwing respect af.

Respecteer de joden,
Het kans te pas komen.

Kwispel niet, maar getuig,
En handel naar uw getuigenis.

Kwispel wat tegen ze, smeer wat
Ze vernaggelen je toch. **stroop.**

Treed buiten uw „Ik”,
En lach dan om uw „ikje”.

Treed eens buiten je artikel,
Misschien lach je dan om je
„artikeltje”.

Geen rechten zonder plichten,
Geen plichten zonder recht.

Geen Telegraaf zonder Pasquino,
Geen Pasquino zonder Telegraaf.

Het heden is hard,
Harder is 's menschen waan.

J. C. Fraenkel is groot,
Maar groter is 's menschen waan.

Vertrouwen in 't verleden
Is de basis van uw toekomst.

Vertrouwen in den dollar
Is de basis van uw toekomst.

Wie aan het eindpunt begint,
Rijdt een negatieve course.

Wie als hoofdredacteur nog beginnen
moet,
Rijdt een negatieve course.

Wie heelemaal niet vertrekt,
Gaaf ook niet door de finish.

Maar wie heelemaal niet begint,
Is de ware vaderlander.

Wie bevelen wil,
Leere eerst gehoorzamen.

Wie schrijven wil,
Leere eerst zijn taal.

De helft + één bereikt minder,
Dan één, die niet halveert.

De helft + één is je ware
Ober! voor den hoofdredacteur nog
een klare.

Eenheid in vlag,
Taal en gezag.

Eenheid door democratie,
Christendom en plutokratie

Eén taal binde ons,
Eén gezag leide ons,
Eén vlag — de driekleur
Eén kleur — nationaal.

Eén taal binde ons: Engelsch,
Eén gezag leide ons: Radio Londen,
Eén vlag: de Union Jack.
Eén kleur: bolsjewieken rood.

En laat ons dan maar eindigen met de bede van „De Telegraaf”, in echt Colijnschen, resp. Unie-geest geuit en „in onwrikbaar geloof aan de levensvatbaarheid van ons dierbaar vaderland”, dat „deze stielte weg ons zal leiden naar hoogten van nieuw geluk, waar herboren menschen aan Nederland — in goede harmonie met zijn bureu (hear! hear!) — de eervolle plaats kunnen verzekeren, die het naar grootsch verleden, glorierijke traditie en zin voor de werkelijkheid, toekomst. Het is waard voor dit ideaal denkend en dienend het doornig pad te gaan.” Amen. En zie verder den jaargang van „De Unie” in het archief van „De Telegraaf”.

HET OUD VERMAAKLIJK GANZENSPEL

EËN POLITIEK KLUCHTSPEL VAN DEZEN TIJD IN ZES TAFREELEN

door MARTIEN BEVERSLUIS

MEDEWERKENDEN:

De Ganzenhoeder	Hollebollegijs
Jan Jansen	Oome Jan
Pietje Sekuur	Nieuwsgierige Aagje
Piet Lut	Jan Hen
Brave Hendrik	Wijntje
Bijdehante Ka	Trijntje
Hans Kijk in de Lucht	Vroolijke Frans
Ongeloovige Thomas	Houten Klaas
Joris Goedbloed	Manusje van Alles
Jan Salie	Lange Lijs
Jan Rap	Magere Hein
Piet de Smeerpoets	Zwarte Piet

Verlucht en afgewisseld door
Duimelot met liedjes

TWEEDE TAFREEL

DUIMELOT:

(opkomende onder sirene
met orkestbegeleiding)

Jan Jansen is in 't burgerleven
de eerste brug al opgegaan.
Hij heeft Piet Lut de hand gegeven
en loopt de braafheid achteraan. (bis)

Jan Jansen loopt aan ieders banden
zoals een Hollandsch democraat,
die blindelings aan de hand van de leiders
vanaf den wal de sloot in gaat. (bis)

Jan Jansen zal zichzelf verliezen,
hij is pietluttig ingesteld.
Hij luistert achter de coulissen
naar alles wat men hem vertelt. (bis)

Jan Jansen is er zoo maar ééntje,
een eendje uit dit lage land!
Hij duikelt als een dobbelsteentje
of steekt zijn kop hier in het zand. (bis)

Jan Jans' heeft een oranje snavel
en waggelt van gewichtigheid,
Hij heeft het water tot zijn navel
en voelt nog steeds geen nattigheid. (bis)

Jan Jansen leeft alleen van wurmen
en wil slechts drijven op zijn vet.
Je zult hem straks eens hooren urmen
als 't mes wordt op zijn keel gezet. (bis)
(Duimelot verdwijnt als een windvlaag)

JANSEN:

....maar ik nog niet.

KA:

Wanneer j' een plaatsje open ziet,
dan moet j' er bij zijn als de kippen.
Dat moet ik jou nog leeren, niet?

JANSEN:

'k Ben moe.... het zweet staat op m'n lippen.

KA:

Ik heb wat geld, jij hebt een baantje,
dat is van beider kant een plus.
Twee joden weten wat een koe kost....
Wij trouwen dus —

JANSEN:

Waar denk je over? Wie begint er
te trouwen vóór hij binnen is?

KA:

Ik denk altijd: pik in, 't is winter!
bij mij is 't altijd vleesch of visch.
Je hebt je keus al laten vallen.

JANSEN:

'k Moet zeggen, 't viel me niet zoo mee.

KA:

Kom schat! je moet niet met me mallen,
wanneer je a zegt, zeg je b.

JANSEN:

Ik ben in 't liefde-vak onkundig.

Nou ja, 'k was vroeger ook onkundig.

KA:

Da's brave Hendrik's oude liedje
Je hebt het niet geleerd bij Pietje.

JANSEN:

Schei uit! Wat moet je van me hebben?
Ik geef nog geen verzekering.

KA:

Wat ik moet hebben, lieve Jansen?
Het kindje van de rekening.

JANSEN:

Watblief? Nog nauwlijks aangevangen
of weer vervolgt mij 't slechte lot!
Pas volgde ik Brave Hendrik's gangen
of 't kost me fiesjes aan den pot.
Nee, Ka! de doorsnee-burger Jansen
zal trachten om er uit te dansen.
'k Moet aan mijn stand en klasse denken,
ik kan mij niet aan mindren schenken
zoo'n liefde is voor ons.... een fase

KA:

(woedend weglopend)

Dat zijn ze, die 't Wilhelmus blazen.

JANSEN:

Pardoef — ik moet me even luchten
Daar zit ik aan de brug.... der zuchten.
Je kunt hem opgaan, niet terug.
Wat heb ik aan zoo'n ezelsbrug?
Wanneer je hem bent opgezwaaid
dan wordt hij dadelijk afgedraaid.

HANS KIJK IN DE LUCHT:

Wat een mistroostig man zijt gij,
En welk een nutteloos gezucht
Wees onbezorgd! wees altijd blij!
Voor ons is 't altijd „vóór tien Mei”.

JANSEN:

Wie is u dan?

HANS:

Hans Kijk in de Lucht!

JANSEN:

't Is mijn gewoonte niet te blikken
iets verder dan mijn eigen kring.

HANS:

De mijne niet om mij te schikken
naar al wat aan dit stoflijks hing.
Mijn ziel is wijd als 't luchtgewelf

JANSEN:

U bent dus iemand op zichzelf.

HANS:

'k Schreef verzen op mijn lief! balladen
op al 't onweezlijks om mij heen

....de wind achter den wind.... geladen
van geest, maar vatten deed mij geen.
Wees stil en luister.... laat ik u even
mijn geest tot troost en woning wezen,
laat mijn bloed in het uwe dansen —

JANSEN:

Onmogelijk — mijn naam is Jansen!

HANS:

Al Jansen! Jansen! 't klinkt als lied
zoo frank en vrij

JANSEN:

...vergis u niet.

HANS:

Wat kijkt gij angstig en verward —
Een mensch als ik, is nooit benard.
Wat schort u?... iets met wijn of vrouwen?

JANSEN:

Hoe weet u 't zoo? Men wil mij trouwen.

HANS:

Welnu! een schepping is ontloken!
de zoetste tijd is aangebroken.
De hemel gaat u open, Jansen!
Met myrrhe moet gij u bekransen
Gij hebt de hoogste schat gewonnen.

JANSEN:

'k Heb liever een paar extra bonnen.

HANS:

Hoe nuchter spreekt men in dit land.
Het zaakmijks heeft de overhand.
Men houdt hier slechts van spek,
of kaas
De poëzie is dood.... helaas.
Hun hart en hoofd is overwonnen
van boonen, erwten, meel en
bonnen.
Wat maal ik om de politiek!
Mij dorst naar schoonheid en
muziek!
naar bloemen, sterren, wind
en water.
Ik maak geen zorg voor nu
of later,
De Muze enkel kan ons schenken
het eenig voedsel!

JANSEN:

....zoudt u denken?

HANS:

(ziet niet, dat Ka opkomt)

Sonnetten schrijven, schoone vrouwen....
En zoo maar in den blinde trouwen,
dat is recht heerlijk leven, Jansen!
de dag is kort! grijp dus de kans!
Wees zwerver, paria, onbekende,
slaap op den stroozak der ellende,
en voel je nergens vast en thuis,
negeer register en stadhuis,
speel kaart o speel harmonica,
trouw Ka of trouw Veronica,
zeg tegen elke liefste: ja!
Halleluja!
Zoo zie 'k voor U de toekomst wenken
van louter rozen....

JANSEN:

....zoudt u denken?

KA:

Getikt Jan! Zeg eens, dat 't niet waar is.
en 't is wat moois, wat die belooft.
Ik heb de zaak bij den notaris
als Kaatje voor elkaar gestoofd.

HANS:

Elkaar te vinden is een wonder
en geen notarieele gunst.

KA:

En ik zeg: hebben dat is hebben,
al is het krijgen-grooter kunst.

HANS:

De liefde, vrouw, is slechts bevallen
elkaar — en elk gewin ontogen.

KA:

'k Zeg: elk voor zich en God voor allen
en: eerst je schaapjes op het droge —

HANS:

De kloof van 't volk tot mij is groot.
Het leeft in geestelijken nood.
Het denkt zelfs bij het zoetst gejak

(Jansen en Bijdehante Ka komen op; zij
gaan op een bankje zitten voor de brug)

JANSEN:

'k Moet even rusten hier, aha!
de bank is vrij, dat is een wonder!
Tot ziens dan, Bijdehante Ka,
de kennismaking was bijzonder.

KA:

Die denkt, dat hij met mij gereed is
Nee, vaders, zoo gaat het niet!
Ik smeed het ijzer als het heet is
zoo.... ik zit!

KA:
het hemd is nader dan de rok.

HANS:
Als ik U beiden zoo bezie,
zoo koud, echt Hollandsch hier gezeten,
zoo zonder zweem van fantasie,
dan knaagt er iets aan mijn geweten
dan woelt in mij een diep verdriet
'k Wou zeggen.... ja....

KA:
....Geneer je niet!

HANS:
Wij kunstenaars, de beste zonen
des lands, van heden en weleer,
wij, Vondel's nageslacht, wij wonen,
wij leven in Uw hart niet meer.
Gij weet niet eens hoe schoon ons lied is,
gij kent ons zelfs niet bij gerucht!

JANSEN:
Snapt u dat niet, 't is nogal wieses!
U kijkt ook altijd in de lucht.

HANS:
De aarde is mij veel te druk
te klein, te donker, te benepen;
slechts in den geest vindt men 't geluk.

KA:
Wat zit die man zich op te zweepen!
En alles op zoo'n.... hoogen toon,
doe net als wij, doe heel gewoon.

HANS:
Gewoon? Gewoon?.... precies als allen
Dan zou de kroon mij zijn ontvallen.

KA:
Maak nou bijvoorbeeld iets op Jan,
een liedje of een schilderstukje,
straks bij de bruiloft, kwezel dan!
dat hoort er bij, daar hou ik van.

JANSEN:
Toch denk ik dikwijls, beste Ka,
ons leven is slechts schijn.... slechts rook....

KA:
Wel lieve deugd! die krijgt het ook!
Weinu! zoo eender, afgemeten
is niet gezellig, vindt u wel?

HANS:
(weggaande)
Mensch! Een u zelf, toets uw geweten
Jan Jansen en de rest?.... is spel.

JANSEN:
Wat zou hij daarmee willen zeggen?
O! nog een wind-el na te leggen!
En nu in 't kort! Wij trouwen? Ja?

JANSEN:
't Schijnt dat het zoo moet wezen, Ka!

KA:
Halleluja!!!
Dan zijn wij saam! voor eeuwig....lijk....

JANSEN:
Hans Kijk in de Lucht! je hebt gelijk
Als 'k goed in mijn gedachten kijk,
dan is het leven spel.... en thans
ik deed een sprong en 'k heb een gans

KA:
(geeft hem een ring)
Je vinger! Zoo! hoe fijn dat blinkt!

JANSEN:
'k ben zelf de gans en wel.... geringd.
(Ka omhelst hem)

ONGELOOVIJGE THOMAS:
Nu volgen nog de ceremoniën
...stadhuis ...en samen op de knieën —
...een foto ...groen van lampionnen
gebak en tulband....

JANSEN:
hebt u bonnen?
Of heb jij joodsche vrienden, Ka?
Zooals u 't leven spiegelt, ja,
wanneer het trouwen nu eens zoo was
als vroeger.... maar, als 'k vragen mag,
wie is U?

THOMAS:
Ongeloovige Thomas!

JANSEN:
En u gelooft nog aan 't weleer?

THOMAS:
Ik? Mensch.... 'k geloof al lang niet meer
'k Ben ook getrouwd geweest.... nou ja

JANSEN:
Ga jij maar even spelen, Ka!
Mijnheer heeft mij iets te vertellen....

KA:
Wacht, vriend, ik zal je iets voorspellen!
Eén jaar — en zie 't maar achterna —
dan is 't met Hans en Pietje en Lutje
met Brave Hendrik en zijn mutje
in éenen fiksen gooi.... gedaan.
Maar ik heb kans er nog te staan —
en elke kans krijgt hier 'n sop....
....om gaar te koken! Let eens op!
(zij gaat heen)

THOMAS:
Kan ik u troosten — of benijden?

JANSEN:
Ik weet het niet.... zoo tusschen beiden.

THOMAS:
'k Begrijp het! maar, wat ik U raad:
blijf vrijgezel!

JANSEN:
't Is al te laat.

THOMAS:
Waarom? Men kan sinds lange tijden
zich in dit landje laten scheiden.
De rechtspraak is een blinde vrouw ....

JANSEN:
maar met een weegschaal, Thomas!

THOMAS:
Nou?
Wanneer zij weegt, ziet ze toch niets.
Je maakt haar immers alles diets
Je kan met geld de schaal doen zwenken....
en huwelijk? Foetsie....

JANSEN:
....zoudt u denken?

THOMAS:
Aan recht geloof ik niet meer, Jansen!
't Geloof, de waarheid en het recht;
zij lieten hier hun poppen dansen.
En recht werd krom en krom werd recht.
Niets is hier meer, om op te bouwen.
Je moet geen sterveling meer vertrouwen.
't Zit alles om den pot te zwenken
't Gaat om de fiesjes!

JANSEN:
....zoudt u denken?

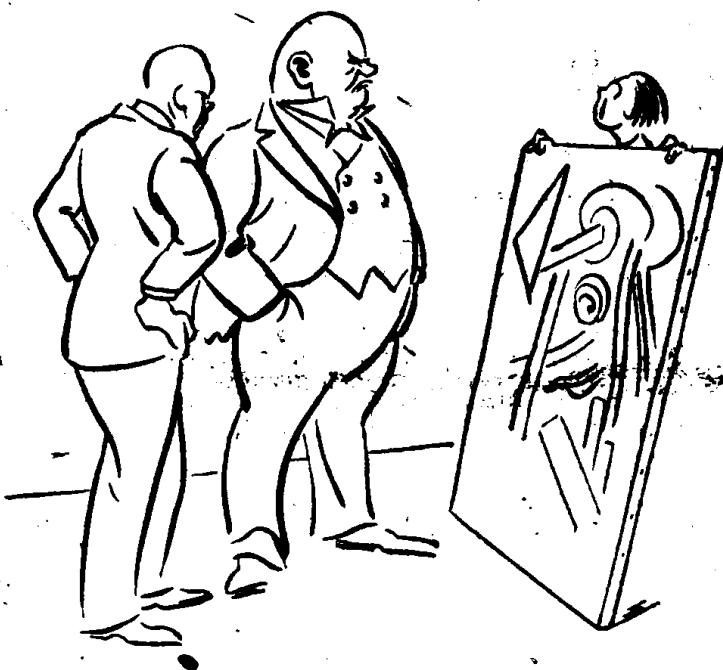
THOMAS:
Natuurlijk! alles gaat om dit!
De ganzen in dit waterland
zijn vet en glad aan alle zijden,
ze hebben pluimen aan en glieden
Ze hebben reine witte veeren
je ziet ze Zondags op een rij
elkander achteraan flaneeren,
breed uit op hun oranje pooten,
naar d' een of andre mollenwel.
Zij wagglen naar elkaar bij 't stappen
en hoor hen snateren en snappen
dat, nu de randen bij bezet,
zij niets meer uit het slijk opduiken!
Maar Jan! ze drijven op hun buiken.
En dan maar kwaken aan den wal
en slaan met vleugels en met pennen
— de spetters vliegen overal —
leer mij die hellep-roepers kennen!
Ik hou mijn deur ervoor gegrendeld.

JANSEN:
Wij worden...

THOMAS:
zeg het maar

JANSEN:
....bezwendeld!
(wijzend op Hans die binnenkomt)
als die daar! door zichzelf alleen!

HANS:
(een modern schilderij dragend,
vol punten, ballen en rarigheden)
En? Jansen? kan u dit behagen?
Ik schilderde uw vrouw's portret!

JANSEN:
Wacht, 'k zal haar zelf eens even haten
Ka....

THOMAS:
Ik heb geen verstand van malen
maar is 't niet op zijn kop gezet?

HANS:
Toch niet! Misschien wat valsch belicht

THOMAS:
Ik zie slechts klodders. Geen gezicht!

HANS:
Bij ons artisten past dit lied
Ik zie, ik zie wat jij niet ziet!
't Is hoogst modern, 't is symbolisch!
hoe is uw indruk?

THOMAS:
....alcoholisch!

JANSEN:
Zie vrouw, mijnheer heeft je geschilderd,
als bruidsgeschenk....

KA:
Ben ik dat?

THOMAS:
Ja! Verwilderd!

KA:
Houd u het soms verkeerd misschien?

HANS:
U kunt een schilderwerk van heden
Zoo houden als u 't zelf wilt zien.

THOMAS:
Bijvoorbeeld op één punt!

HANS:
Natuurlijk!

JANSEN:
Je kunt er allen kant mee uit
als 'k goed begrijp

HANS:
'k bedoel.... figuurlijk....
Soms krijgt u dit, soms krijgt u dat!

KA:
Dan leg ik het bij mij maar plat.

(weggaand)

HANS:
Uw vrouw is olie-dom en wreed;
ook uw ziel zal zij noodeloos krenken.

THOMAS:
Zoo zijn de vrouwen!

JANSEN:
....zoudt u denken?

HANS:
Trouw nooit!

THOMAS:
Trouw wel! U heeft toch geld?

HANS:
Zoo'n stap kan altijd uitgesteld.

THOMAS:
Ik zou 't maar dóen....

HANS:
....ik zeg, laat lopen!

THOMAS:
Wat doe je Jansen?

JANSEN:
'k Tel m'n knopen.

HANS:
Hoe ordinair! Hoe on-aesthetisch!

THOMAS:
Doe niet zoo ouderwetsch poëtisch!
U hebt toch jaren hier gepleit
de kunst is.... nieuwe zakelijkheid.
U dekt uw oogen nog met schellen.
De kunst van thans is anders niet
dan punt en punt en nog eens punt.
Is dat dan soms géén knopen tellen?
Zoo'n soort van Liberty-notitie.

HANS:
(hoog weggaande)
U raast, mijn kunst heet: Compositie!

JANSEN:
Uw woorden zijn wel waar, maar hard.

THOMAS:
De heele wereld is verward.
Er is geen schoonheid en geen rede
geen recht, geloof, geen greintje zede,
geen kunstgevoel meer, geen respect.
Eén ganzenbord is 't!

JANSEN:
U vertrekt?

THOMAS:
Zie maar, dat j' op een gansje gooit!
En liefde? Ach! vertrouw die nooit.
Leef raak, blijf buiten de politie,
de wereld is verworden tot
een akadabra-compositie.

JANSEN:
(alleen op de bank)
't Is alles mooi! 't is licht gesproken....
voordat men weet of 't huwelijk lukt,
is 't al ontloken of gebroken....
maar ja.... de kaarten zijn gedrukt.
Men weet niet meer wat valsch of waar is.
en ieder zoekt en ieder dwaalt.
Een mensch zijn geest'lijk inventaris
wordt eeuwig overhoop gehaald.

ONS VOLK EN HET RIJK III

„De Duitschers uit de lage landen bider see”

In den tijd van de eerste oostkolonisatie dacht nog niemand er aan, ook de Nederlanders voor iets anders aan te zien dan voor Duitschers, maar als in het Westen bestaande bindingen breekbaar en de samenhoudende kracht van den Rijn en het Rijk bedenkelijk losser worden heeft de deelname van de lage landen aan de oostkolonisatie een nieuwe — niet staatsrechtelijk-politieke — nederduitse eenheid geschapen en hiermede de verbondenheid met het geheele deutsche volksdom met nieuw leven vervuld. Uit dezen nieuwen geest werd — volgens Beka — het eigenlijke Holland geboren.³⁶⁾

Naast het nederlandse boerenelement droeg ook de burger uit de IJsellanden en van den Nederrijn en uit Friesland zoowel met zijn handel op Keulen, Koblenz enz. als op zijn weg naar de stranden van de Oostzee zijn aandeel bij tot het versterken van een deutsch-volksche saamhoorigheid. „Hij was schakel in een deutschen samenhang.”³⁷⁾ De kooplieden van Groningen, Stavoren, Kampen, Zwolle, Deventer, Zutphen, Utrecht, Dordrecht en Middelburg stonden tegen het eind van de 13e eeuw in goede, soms zelfs nauwste betrekking tot het gotlandsche genootschap van deutsche kooplieden, den kern van het latere groote stedenverbond der Hanze.³⁸⁾

Reeds in het begin van de 14e eeuw worden in alle landen dezelfde kooplieden — ook nederlandse — als deutsche kooplieden erkend. „Coopmanne van den Roomschen rike van den Deutschen tonghen” worden deze in een vlaamsch privilege van 1360 genoemd.³⁸⁾ Er ontstond een recht van den gemeenen deutschen koopman in Noord- en Oostzee, waardoor de geheele deutsche koopmanschap uit een breede kuststrook tusschen Lijfland en het geldersch-nederrijnsch gebied als door een band samengehouden werd. Hierbuiten vallen echter Limburg, Brabant, Holland en Zeeland, die wel nooit het recht van den deutschen koopman genoten hebben. Aan deze beperking van het nederlandse Hanzegebied ten aanzien van landen, die tot het Deutsche Rijk behoorden en volgens Meilink in vroegere tijden mogelijkerwijze het Hanzerecht wel bezeten hadden, heeft vanzelfsprekend geen volksche maatstaf ten grondslag gelegen.³⁹⁾

Sedert de 14e en 15e eeuw traden als werkelijke leden van de deutsche Hanze op: Deven-

ter, Zutphen, Harderwijk, Elburg, Groningen, later ook Nijmegen, Zwolle, Kampen, Staveren, Arnhem en Roermond.

Met de deutsche Hanze waren verder verbonden: Bolsward, Hindeloopen, Hasselt, Venlo, Maastricht, Middelburg, Zierikzee, Briele, Dordrecht, Bommel, Tiel, Utrecht, Amsterdam en Enkhuizen.

De volksche en geestelijke banden schiepen een zich van de rijkssaamhoorigheid afteeknenden samenhang tusschen het nederlandse en het overige deutsche gebied, die ook bij een verstarring en verzwakking van het rijksbewustzijn (na de 13e eeuw) levendig bleef. Op twee figuren in het gemeenschappelijke voorportaal van de nederlandse en deutsche dichtkunst: Hendrik van Veldeke en Jan van Brabant wijst, als een herinnering aan deze wederzijdsche volksch-geestelijke banden, de nederlandse geleerde J. W. Muller, die er overigens steeds weer den nadruk op legt, dat er vóór de 15e eeuw van een tegenstelling tusschen „Nederland” en „Deutschland” o.a. in volksch en taalkundig opzicht geen sprake kan wezen.⁴⁰⁾

Zoodra tegen het begin van de 15e eeuw de blik voor de beteekenis van de taalgrenzen gescherpt schijnt te zijn, rekent men Zeeland, Holland en Brabant tot de deutsche landen, omdat er deutsch gesproken wordt.⁴¹⁾

In Brabant is op het eind van de 13e eeuw het bewustzijn van den samenhang met het Rijk vervlakt. Het uit de taalgemeenschap voortgekomen begrip voor de deutsche volksche eenheid boven de grenzen van het territorium en het landschap is er echter levendig. De kroniekschrijver-dichter Jan van Heelu kent geen grens en geen tegenstelling tusschen de lage landen en het overige Rijk, „Dietsch” en „Deutsch”.⁴²⁾

Holland, Zeeland en West-Friesland beginnen met de 14e eeuw een zelfstandige politieke macht in Europa te vormen. Het rijksbewustzijn wordt hierdoor zwakker, maar de kronist Beka rekent dit gebied wat zeden, taal en recht betreft, dus volksch, tot de Duitschers.⁴³⁾ De reeds eerder aangehaalde nederlandse historicus P. L. Muller bevestigt dit, wanneer hij zegt, dat na de 13e eeuw het hollandsche gebied met zijn oorspronkelijk friesch karakter nog steeds deutsch is.⁴⁴⁾

Overigens is dit stuk deutsche bodem onveranderd deel van het Rijk en de deutsche koningen wilden het ook later niet geheel aan de fransche Bourgondiërs overlaten. Voor het eerst namelijk doet een vorst uit een niet-deutsch land hier zijn intrede, als de laatste gravin uit het Beiersche huis, Jacoba, in 1433 de grafelijke waardigheid aan haar neef Philips van Bourgondië moet overdragen.

De keizerlijke hoogduitsche vorm drong in de Nederlanden in zekere mate door als gevolg van de koningen en andere tochten dezer vorsten door Neder-Lotharingen, zoowel als van het verkeer aan en tusschen de hoven en de levensverhoudingen in het algemeen. (Zoo verkeerden tal van nederlandse vorsten aan het Hof van Frederik Barbarossa, die zelf meermalen te Nijmegen, te Utrecht en in de Maasstreek vertoefde).⁴⁵⁾ Zodoende heerschte aan het hollandsche hof in de tweede helft van de 14e eeuw een hoogduitsche toon.⁴⁶⁾

Een nederlandsch geleerde als Blok, die een vervreemding van Holland van het deutschdom als in de natuur der dingen gegrond en derhalve gerechtvaardigd zou willen beschouwen, moet, terwijl hij den franschen invloed in Holland en Zeeland als wezenlijken factor voor het ontstaan van een hollandsche „nationaliteit” laat gelden, toch toegeven, dat „de deutsche mystiek zich in de nog steeds germaansch aangelegde volksziel niet verloorchende”. Verder verklaart hij, dat zich „de Duitscher uit de lage landen bi der see . . . als lid van den grooten deutschen stam voelde”.⁴⁷⁾ Deze beide feiten toonen aan, dat de bedoelde nationaliteit slechts een oppervlakteverschijnsel vormde.

Wij spraken hierboven van de westelijke,

zich tot een zekere zelfstandigheid ontwikkelende provincies. In sterke mate bleef vanzelfsprekend het bewustzijn van den volkschen, staatkundigen en kultureelen samenhang met het groote deutsche geheel en met het Rijk levend in de overige, meer oostelijk gelegen gewesten.⁴⁸⁾

Uit het voorgaande blijkt in elk geval duidelijk genoeg, dat het deutschvolksche bewustzijn der nederlandse gewesten nog steeds, met of zonder een krachtig rijksbewustzijn, een werkelijk bestaan was. Het is niets anders dan een verdere bevestiging van deze innerlijke verbondenheid van de geheele deutsche levensruimte, als Fr. Loehner in zijn boek „Jacobäa von Bayern und ihre Zeit” er op wijst, dat het de golven van de groote bewegingen in het deutsche Rijk zijn, die regelmatig ook over de open nederlandse grenzen rollen en als hij er aan toevoegt, dat de nederlandse geschiedschrijvers ongelijk hebben, wanneer zij de geschiedenis van hun land als die van een afgesloten eiland behandelen.⁴⁹⁾

Omstreeks 1450 stonden de steden Zwolle, Deventer en Kampen in een nauwe geestelijke betrekking met het oostelijker Saksen. Het vroege nederlandse humanisme is niet van het deutsche te scheiden. Het aantal van de Westfalenaars en Rijnlanders, die men in de beweging van de Moderne Devotie aantrof, was niet te tellen en zij onderscheidden zich in niets van de bewoners van het IJsseldal, die zelf wederom in de thans rijksduitsche streken rondtrokken als in hun eigen land. Overijsel was zich dan ook van geen wezensverschil met zijn oostelijke naburen bewust.

Gelderland, Overijsel en Groningen vormden met Kleef, Osnabrück en Münster een eenheid. Eerst de grens, die de bourgondisch-habsburgsche verovering weldra dwars door dit gebied zou trekken, heeft tusschen de bevolkingen ten Oosten en ten Westen daarvan een scheiding gemaakt.⁵⁰⁾ Volgens Prof. J. W. Muller waren de bewoners van het sticht Utrecht, van Gelder en vooral van de verdere noordoostelijke gouwen toendertijd door geen inniger volks- en taalverwantschap met Vlaanderen, Brabant en Limburg, noch zelfs ook met Holland en Zeeland verbonden, dan met de meer landinwaarts gelegen gebieden van deutschen stam.⁵¹⁾

Er had zich zelfs in de oostelijke Nederlanden en in de met hen één stam- en verkeersruimte vormende gebieden van het Rijk een gemeenschappelijk eigen karakter en een eigen hoogtaal (in het Noorden nedersaksisch, in Gelder en Overijsel meer hoogduitsch van vorm) ontwikkeld. De monumenten van den gelderschen bouwstijl zijn nog steeds in een groot gebied aan weerszijden van de grens rijkelijk voorhanden. De geldersch-deutsche hoogtaal verbreidde zich in de kanselarijen tot voor de poorten van de stad Utrecht.

Pas in den loop van de 17e eeuw is deze ontwikkeling door de hollandsch georiënteerde binnenlandsch-politieke omvorming der Nederlanden afgebroken. Toch kon P. L. Muller nog in 1885 constateeren: „In de provincie Gelderland was en is nog, mag ik wel zeggen, zoo veel, dat deutsch is”.⁵²⁾

De nog niet bourgondische nederlandse gewesten — Friesland, Gelre, Utrecht en Luik — werden in het begin van de 16e eeuw onder den Westfaalschen Kreits van het Deutsche Rijk gebracht. Van de eigenlijk bourgondische gewesten werden de niet-welsche de landen „so sich zur deutschen Nation halten” genoemd.⁵³⁾

(Wordt vervolgd)

Heeft Piet de zaak correct bevonden en Lut heeft het geregistreerd, noemt Brave Hendrik het een zonde en Hans 't met zotternij vereert, lacht Thomas zich hier buiten zinnen en slaat Ka onderwijl haar slag — Wat moet Jan Jansen dan beginnen? voor hem is 't altijd . . . donder . . . dag.

DE GANZENHOEDER:

Wie eenmaal speelt, moet verder spelen; zoo is des werelds loop en wil. En ieders rol zal Ik verdeelen mijn ster staat niet bij Jansen stil. Allons! Hier zijn de dobbelsteenen! Die achter 't scherm gezeten zijn te voorschijn . . . en hem hulp verleen! Tooneelknecht! neer het nieuw gordijn!

(Hans, Thomas en Ka op. Zij houden Jansens arm vast, als hij schudt. Het tweede gordijn valt met

DE DOOLHOF

JANSEN:

(half weggaande achter de anderen)

De tweede faze gaat beginnen met vreeze en verstrikte zinnen. Dat noemt men vrijheid hier en recht Ik kan niet eens mijn pleit beslechten daar er voor mij geworpen wordt. . . . wat doe ik op dit ganzenbord?

DE GANZENHOEDER:

U gaat drie plaatsen weer terug En d' inzet weer betalen! Vlugg

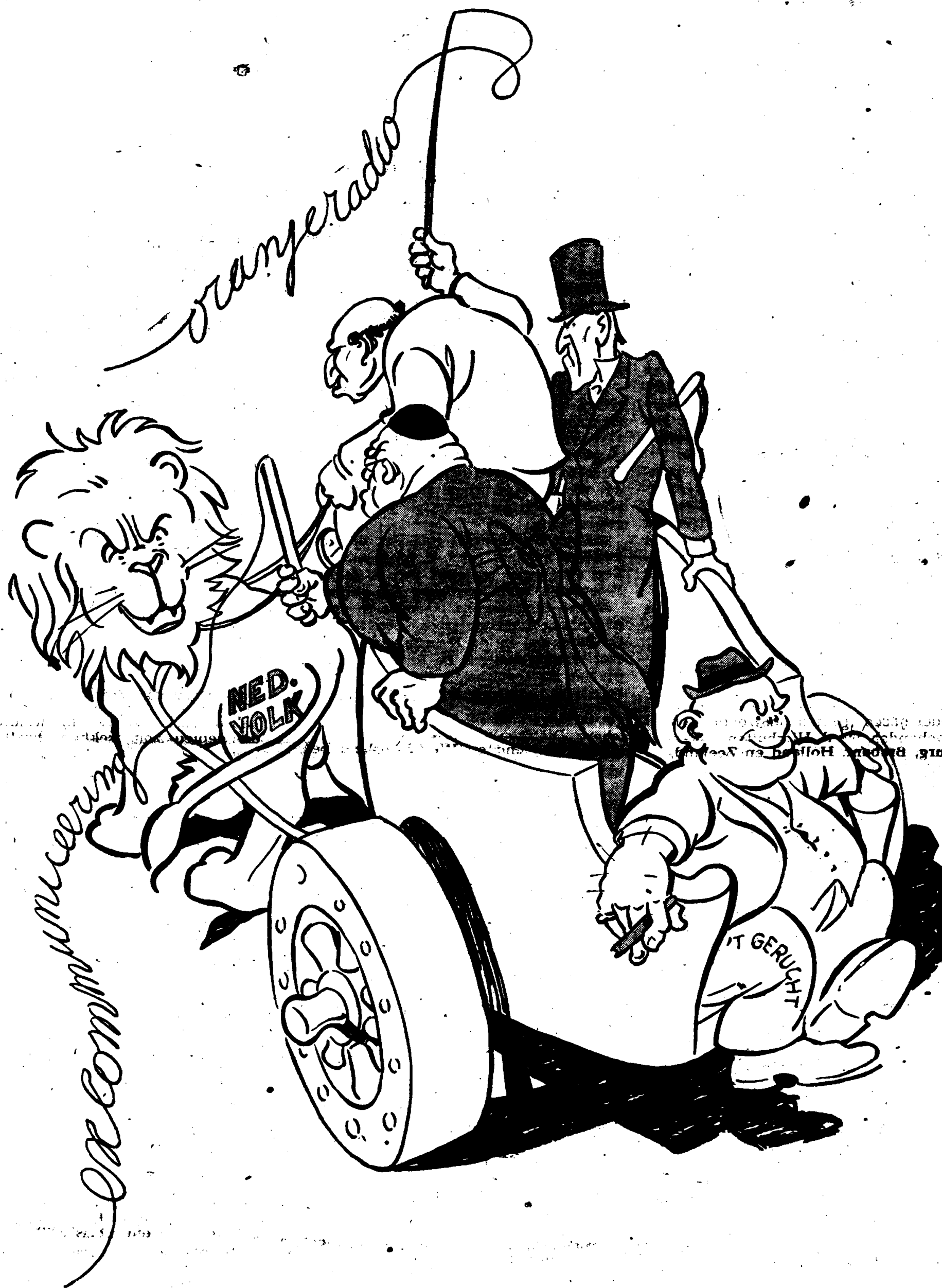
(hij houdt hem den buidel voor)

Vaarwel! ik blijf uw trouwe herder en hoeder in den doolhof, Jansen! Gij hebt nog allerschoonste kansen! Gans! speel verder!

EINDE VAN HET TWEEDE TAFREEL

Recht van uitvoering berust uitsluitend bij den propagandadienst van de N.S.B.

36) H. Witte in R. P. Osward „Deutsch-Niederl. Symphonie” blz. 51; Reese blz. 201 v. 37) Reese blz. 195. 38) Blok I blz. 261. 39) P. A. Meilink „De Nederl. Hanzesteden” blz. 267. 40) Meilink 14. 30 v. 41) Rede te Leiden 1915. 42) Goblins Person „Cosmodromium” Ie Cap. 5. 43) Reese blz. 326. 44) Reese blz. 368. 45) „Middelieuwsch-Nederl.” blz. 146. 46) R. P. Osward e. a. „Deutsch-Niederländische Symphonie” blz. 31. 34. 47) Te Winkel „Ontwikkeling der Ned. Letterkunde”. 48) Blok „Holland und das Reich” blz. 629—30. 49) P. L. Muller blz. 146 vv. 178—188. 50) blz. 92. 51) Geyl „Gesch. v. d. Ned. Stam” I blz. 299 v. 52) Rede 1915. 53) P. L. Muller „Verspr. Geschr.” blz. 183.

CLAUDIUS

**ZAL HET NEDERLANDSCHE VOLK ZICH EINDELIJK
TE WEER STELLEN TEGEN ZIJN GEESTELIJKE BEULEN?**

OPDRACHT

Dit werk is in eerbiedige hulde
opgedragen aan den
Gemiddelden Nederlander

Voorwoord bij den twaalfden druk (1)

Er bestaan reeds verscheidene andere goede werken over onze Vaderlandsche Geschiedenis, die evenmin door het publiek gelezen worden, doch tot dusver ontbrak nog een verhandeling omtrent de Geschiedenis der Nederlandsche Beschaving, gezien in het licht der nieuwste denkbeelden en tevens zoo eenvoudig en beknopt, dat iedereen haar lezen en begrijpen kan. Dit boek voldoet dus ongetwijfeld — als elk pas-verschenen werk — aan een groote behoefte, vooral nu in dezen tijd van „Umwertung aller Werte” de Groote Feiten van het Doorbreken der Nederlandsche Beschaving gevaar loopen te vervagen. Om deze Feiten bij het goede deel van het Nederlandsche publiek in de herinnering levendig te houden is dit werk geschreven en de inhoud is daarbij aangepast aan de gemiddelde ontwikkeling van den Gemiddelden Nederlander, d.w.z. dat alleen aandacht is geschonken aan die belangrijke gebeurtenissen en jaartallen, waarvan de ervaring van vele jaren heeft geleerd, dat zij algemeen onthouden worden. Dit zijn er dus uiteraard zeer weinige.

Bij de indeeling der vijf boeken zijn wij om praktische redenen afgeweken van de algemeen gebruikelijke. Lezers, die aan de conservatieve indeeling willen vasthouden, kunnen dit op eigen gelegenheid — en op eigen risico! — zeer gemakkelijk doen met behulp van een potlood en een schaar. Zij zijn echter bij voorbaat gewaarschuwd, dat de Historie niet met zich laat spotten!

Het Vijfde Deel „Toekomstige Geschiedenis”, is toegevoegd om het werk ook voor latere drukken actueel te doen blijven.

DE SCHRIJVERS

1) De eerste elf drukken zullen slechts bij voldoende belangstelling verschijnen.

Inhoud

Voorwoord bij den twaalfden druk.
Deel I. Voorhistorie.
Deel II. Het historisch tijdperk.
Deel III. Nieuwste Geschiedenis.
Deel IV. Allernieuwste Geschiedenis.
Deel V. Toekomstige geschiedenis.
Literatuur.

DEEL I

VOORHISTORIE

Hoofdstuk I

De geschiedenis van den Nederlandschen stam

Worsteling tusschen
Beschaving en barbarij

In de geheele historie van ons Nederlandsche Volk kunnen wij een worsteling tusschen het Goede en het Kwade onderscheiden, een strijd tusschen het wilde, onbeschaafde en het Beschavende Element, die tot in onze dagen voortduurt en gebonden is aan de rassische afstamming. Het is daarom in de eerste plaats van belang, de beide afstammelingen van ons Volk nauwkeurig te kunnen vaststellen.

Zooals uit de nieuwste onderzoekingen van de „British Israel League” en den Nederlandsche Rasvorschier Maj. b. d. C. F. Ph. D. van der Vecht zonneklaar blijkt, bestaat een deel van de Nederlandsche bevolking uit afstammelingen van Germanen en een ander deel — uit het oogpunt der Beschavingsgeschiedenis veel belangrijker! — stamt af van de tien verdwenen Stammen Israels.

DE GERMANEN.

De Germanen waren woeste, onbeschaafde Duitschers, die leefden van de jacht en van oorlogvoeren. Zij gingen gekleed in bont. In hun vrijen tijd tusschen twee oorlogen dronken zij bier uit de schedels van verslagen vijanden en dobbelden om hun vrouwen. De onverdubbelde vrouwen lieten zij werken, waaruit blijkt, dat de werkende vrouw sinds eeuwen tot de onbeschaafde principes behoort en voor ons Volk dus ongewenscht is.

Eén der Germaansche stammen, de Batavieren, kwam in het jaar 100 v. C. bij Lobith over de grens. Deze Batavieren vestigden zich in de Betuwe en de Batavieren werd later naar hen genoemd.

Andere Germaansche stammen in ons land waren de Friezen, die op terpen woonden, de Franken, de Saksen en de Kaninefaten (Germaansch voor: konijne-vatters). De Friezen zijn vooral bekend om hun stijfkoppigheid; zij wilden bijvoorbeeld nooit behoorlijk Nederlandsch leeren.

DE ISRAELIETEN OF JODEN.

De Israelieten waren voor de beschavingsgeschiedenis van ons land van veel grooter belang. Zij waren reeds vanouds (d.w.z. van de schepping der wereld af) een kultuurvolk en bovendien door hun oppergod Jahveh een uitverkoren volk.

De Israelieten bestonden uit twaalf stammen en leefden oorspronkelijk in het 1e Geloofde Land. 1)

1) Het Geloofde Land = het land, dat hun door Jahveh was beloofd en dat daarom van de Arabieren werd geroofd. De historisch-technische term voor een dergelijke manipulatie heet in wetenschappelijke taal: geloofd. Geloofde landen komen in de Geschiedenis herhaaldelijk voor.

GESCHIEDENIS

der

Nederlandsche

samengesteld

zeven intellectuelen

UITGAVE: LAGBLAD „DE TELEGRAAF”

Daar de geheele beschaving van ons Volk voor een groot deel aan hen te wijten is, zullen wij hier iets nader op hun geschiedenis ingaan.

Hun Leider, Mozes, leidde hen uit Egypte door de Roode Zee. Daar de Joden, zooals men weet, een hekel hebben aan water, liet hij de zee eerst door Jahveh droogleggen. Deze aquavistische eigenschap is bij zijn Nederlandsche nakomelingen blijven voortbestaan, slechts met dit verschil, dat de huidige Nederlanders hun zeeën zelf droogmaken.

Mozes beklom daarna een berg en stak een braambosch in brand, waardoor hij met Jahveh kon spreken. Van Jahveh vernam Mozes, dat zijn Joden het Uitverkoren Volk waren en dat alle andere volken aan hen onderworpen zouden worden, ofwel meteen uitgeroeid. Derhalve leidde hij hen naar het reeds genoemde 1e G. L. Hier leefden de Joden lang en gelukkig.

De Godsdienst

der Joden en der Germanen.

De Joden onderscheidten zich ook gunstig van de Germanen, doordat de laatsten slechts goden in den Hemel hadden (Wodanus in het Walhallum), terwijl de Joden zoowel een oppergod in den Hemel als een op aarde hadden:

1. Jahveh (in den Hemel, a. i. op aarde).
2. Het Gouden Kalf (op aarde).

Het einde van het 1e G. L.
en het N. G. L.

De Israelieten hebben hun geheele geschiedenis opgeteekend in het Oude Testament. Uit dit geschrift, dat door Jahveh was opgesteld en vervolgens door Schriftgeleerden was verbeterd, blijkt duidelijk, hoe goed het Uitverkoren Volk het in het 1e Geloofde Land heeft gehad. Alle belangrijke en goedbetaalde posten waren in hun handen, de oorspronkelijke bevolking stond hun daar als slaven en slavinnen in alle op-

Uit het dagboek van David Cohen

13)

Bij de andere schuldeischers probeerde ik het maar niet. Ik betaalde alles af en zei ze meteen op. De rest van de week besteedde ik om overal eens rond te neuzen in de verschillende winkels en eethuizen van Den Haag. Ik stelde toen de weduwe Goedejans voor, om het oude eethuis te verbouwen. Tot nog toe was het een echt volksofkiehuis. Ik wilde er een deftige eetgelegenheden van laten maken. De weduwe had er wel ooren naar, maar er was geen geld voor zoo'n verbouwing. Ik beloofde, dat ik nogmaals naar mijn kennis zou gaan, om weer wat geld los te krijgen voor de verbouwing. Ik leende dus weer 2000 gulden tegen 10% en oogenblikkelijk werd er met de verbouwing begonnen. Over veertien dagen zal alles klaar zijn. In dien tusschentijd ga ik leveranciers opzoeken onder mijn eigen rasgenooten, zoodat het geld onder ons volk blijft en geen christen aan ons iets kan verdienen.

Vrijdag 2 October.

Het is nu de vooravond van de heropening van onze zaak. Een drukke tijd ligt achter ons. Ik heb niet veel geld meer over. De verbouwing heeft bijna heel mijn kapitaal gekost, maar ik voorzie dat ik een hoop geld binnen zal krijgen. Ik heb zulke prachtige plannen met onze zaak! Een kapitaal kan ik verdienen. Maar dan moet ik met de uiterste sluwheid te werk gaan. Dat is mij echter wel toevertrouwd. De oude zaak was een echt volksofkiehuis, waar slechts broodjes met allerlei soort beleg verkocht werden. Nu is het een deftig café geworden, waar men alle soorten drank kan krijgen. Geheel achter heb ik een intiem zaaltje laten bouwen met afgesloten knusse hoekjes, waar de klanten rustig kunnen dineeren, zooals ik tegen moeder en dochter zeide. Ik heb het opzicht en de bediening van deze zaal voor mij zelf gereserveerd, omdat ik er ook nog

andere bedoelingen mee had. Maar hiervan mogen de dames Goedejans voorloopig nog niets weten. Zij leken mij tamelijk deugdzaam toe.

Met de leveranciers is het anders gelopen, dan ik gedacht had. Ik was van plan geweest om slechts onze eigen rasgenooten te bevoorraden, maar een brief van Rebbe Samuel heeft mij grondig van plan doen veranderen. Ik had hem raad gevraagd aangaande de kwestie Meergeld en terloops ook mijn plannen voor de toekomst uitgelegd. Ik kreeg hierop den volgende brief terug:

„Mijn innig geliefde Zoon David,

Morgendauw was jouw brief voor den akker mijner ziel. Mijn hart sprong op van blijdschap in mijn boezem en ik juichte voor Jahve: „Groot zal de naam van mijn zoon David worden en hij zal het zaad der Christenen vertrappen en zijn zaad zal zetelen op den troon der machtigen.”

Mijn innig geliefde zoon, de Heer Sabaoth heeft machtige dingen met jou voor. Alhoewel jong van jaren, bezit gij de wijsheid der grijsaards. Uw geest, uw toekomstplannen zijn zoo geheel in overeenstemming met onze Schulchan-Aruch, dat ik, zoo ik niet beter wist, zou moeten denken, dat gij de Schulchan-Aruch bestudeerd en tot uw geestelijk eigendom hadt gemaakt. Maar ik heb de zekerheid, dat gij nog niet eens weet, wat de Schulchan-Aruch is, laat staan dus haar inhoud kent. Daarom is mijn hart zoo bovenmate verheugd, omdat uw ziel, David, van nature de weerspiegeling is van wat onze Rabbijnen in den loop der eeuwen verzameld hebben in den Talmud. Want de Schulchan-Aruch, lieve David, is het kort begrip van den Talmud, hetwelk door Jozef Caro in de 16e eeuw werd vervaardigd. Het beslaat 4 groote deelen met tesamen 1205 paragrafen. En als ik dan de bladen van jouw dagboek lees, die je mij samen met je brief opstuurde en ik sla de Schulchan-Aruch open, dan geraak ik in geestvervoering over de volledige overeenstemming tusschen die twee.

Jouw handelwijze tegenover Greetje Koopmans, die christenteeft, wordt volledig goedgekeurd in het vierde deel, paragraaf 156, waar ik

I E D E N I S

der he Beschaving

gesteld door
ellektueelen

E TELEFOON", AMSTERDAM

zichten ten dienste, zoodat zij zich geheel konden uit-
leven, zonder aan Freudiaansche complexen te gaan
lijden.

Aan dezen goeden, oudtestamentischen tijd kwam he-
laas een eind door twee oorzaken:

1. Joodsche Profeten hadden voorspeld, dat er een
eind aan zou komen. Wanneer deze voorspelling
nu niet zou kloppen, zouden de Profeten daardoor
in een scheef daglicht komen te staan;
2. Het Oude Testament werd vervangen door het
Nieuwe Testament, dat, voor het 1e G. L. niet
meer geldig was.

Ook ontstonden er politieke twisten tusschen de Jo-
den en een ander groot, beschaafd volk, de Romei-
nen, over de vraag, wie van beiden het meest be-
schaafd was. De Romeinen wonnen en hadden dus
gelijk en verdreven daarom de Joden uit het Geloofde
Land.

De Joden werden hierdoor tot Wandelende Joden, die
zich tenslotte splitsten in:

- a. twee stammen Echte Joden;
- b. tien stammen Verdwenen Joden.

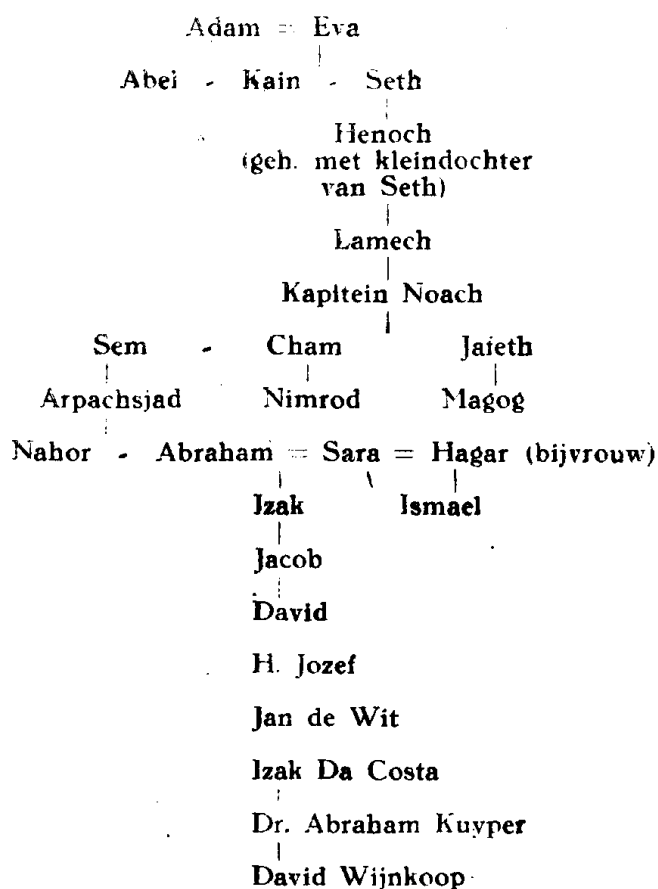
Beide groepen trokken, deels door Polen, deels door
Portugal, naar Nederland, waar zij tenslotte een Nieuw
Geloofd Land (N. G. L.) vonden, het verwoeste Jeru-
zalem weer opbouwden in Amsterdam-Zuid en voor ons
Volk en Vaderland de grootste bijdrage voor zijn ge-
heele Beschavingsgeschiedenis leverden.

De beide stammen Echte Joden hielden zich eenigs-
zins afgescheiden van de overige bevolking. De tien
Verdwenen Stammen vormden nu echter, tezamen met
de onbeschaafde Germanen, het grootste deel van wat
wij nu als het Nederlandsche Volk kennen.

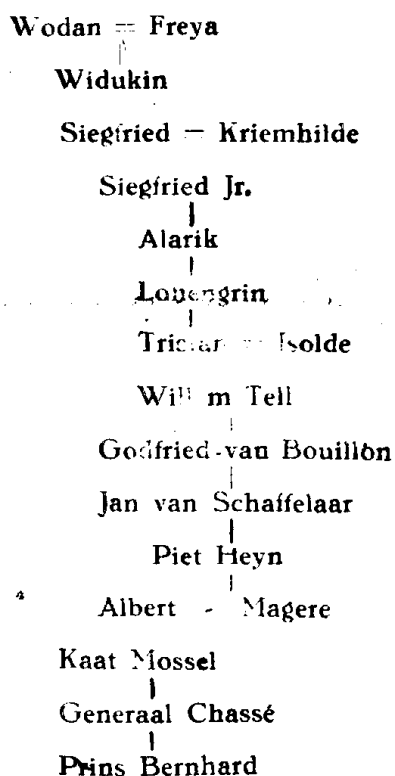
Voor onze Beschaving door de eeuwen heen is het
steeds van groot gewicht geweest, of de leidende posi-
ties in het politieke, kulturele of economische leven
van het N. G. L. werden ingenomen door afstamme-
lingen van de barbaarsche Germanen ofwel door de
oudtestamentisch-gecultiveerde nakomelingen der Tien
Stammen.

Een dergelijke afstamming is na te gaan aan de hand
van een Stamboom. Hierbij zijn, ter vergelijking, twee
stamboomen afgebeeld, die duidelijk de overdracht van
lichamelijke en geestelijke eigenschappen door de
eeuwen heen aantoonen.

Stamboom I

Stamboom II

Aan de lezers van „De Telefoon”

Zeven Nederlandsche intellektueelen hebben
onze Redactie een door hen samengestelde „Ge-
schiedenis der Nederlandsche Beschaving” ter
publicatie aangeboden. Na kennisname van het
werk, dat ons, naarmate wij verder lezen, in
steeds groter geestdrift bracht, besloten wij het
onverwijld aan het Nederlandsche volk te open-
baren. Wij doen dit in de overtuiging, dat het
boek niet alleen — zooals het voorwoord zegt —
in een groote behoefte voorziet, doch tevens in
dezen voor ons volk zoo moeilijken en droeven
tijd het bewustzijn, dat wij een echt Nederlandsch
volk zijn, zal levendig houden. In verband met de
papierschaarschte zal „De Telefoon” nu om de
veertien dagen gaan verschijnen; de andere we-
ken verschijnt deze Beschavingsgeschiedenis.
Moge het boekwerk levendig weerklank vinden
in de ziel van ons volk, dat is onze wensch!
Lagblad „De Telefoon”

Toelichting (Bij deze stamboomen te gebruiken.)

Adam en Eva hadden slechts drie zoons. Andere
mensen waren er toen nog niet op aarde. Dit leidt
voor de kinderen van Seth tot drie mogelijkheden:

- a. Seth was onwettig gehuwd.
- b. Seth was een hermaphrodiet.
- c. Hij geloofde nog aan den ooievaar.

Van de drie zonen van Kapt. Noach stammen af:

- van Sem: het blanke ras.
- van Cham: het gele ras.
- van Jafeth: het zwarte ras.

(De Indianen van Amerika stammen van niemand
af. Zij bestaan pas sedert 1492, toen zij bij toeval door
Klumbumbus werden ontdekt. Zie Hfdst. 4.)

KORT REPETITORIUM

1. Behoort gij tot den beschaafden of tot den onbe-
schaafden Nederlandschen stam? (Beantwoord deze
vraag aan de hand van een volledigen stamboom.
Leid uw stamboom niet verder terug dan tot Kapt.
Noach, resp. tot Alarik.)
2. Waarom is Mozes in godsnaam niet in Egypte ge-
bleven?
3. „Men bracht hun portien van de gerechten die voor
hem stonden, en Benjamins deel was vijfmaal zoo
groot als dat van elk ander. Voorts dronken zij en
werden beschonken met hem.” (Gen. 43:34).
Verklaar dit met behulp van de Uitverkorenheds-
theorie. Hoe kan deze tekst toegepast worden op
het Nederlandsche Volk?
4. Wanneer de gemiddelde lengte van een Batavier
1.85 m en van een Israëliet 1.52 m is, bereken dan
door middel van de waarschijnlijkheidsrekening:
a. Aan wien het meeste land toebehoort;
b. De gemiddelde verhouding van vermogens en
inkomstenbelasting van Joden en Germanen.
5. Hoe kunt gij een Fries van een Israëliet onderschei-
den? (Geef een kort en duidelijk antwoord; vermijd
uitvluchten!)
6. „Wanneer wij u, Israel, ook misprijzen om uw zin-
nen, zoo eeren wij u toch om uwen geest!” Bewijs
dit met citaten uit „De Misthoorn”.

lees: „Het geld der Christenen is onbeheerd goed en iedere Jood, die
het eerst komt, heeft er het voordeel van.” Als gij dus de christen-
honden bedriegt, lieve David, behoeft gij u nooit te verontrusten, want
in het vierde deel, paragraaf 227, lees ik: „Men mag een christen vrij
bedriegen, want er staat „Gij zult uw broeder niet bedriegen.”

En niemand zal toch durven beweren, dat die christenhonden onze
broeders zijn, wel?

Zooals je ziet, David, is jouw ziel dus van nature de trouwe weer-
spiegeling van onze eeuwenoude geboden en voorschriften. Je bent
een echte, volbloed Jood, bijzonder door Jahwe begenadigd.

Je vraagt mij om raad en dien zal ik je graag geven, want wij zien in
jou een van onze grootste zonen.

Allereerst wat die kwestie Meergeld betreft. Je wilt dien hond verni-
etigen en al zijn bezit tot je trekken. Dit is een zeer godgevallig
werk. Wij zullen je daarbij steunen. Let nu goed op. De groote syna-
goog van Amsterdam heeft alle roerend en onroerend bezit der
christenen tot bezit der joden verklaard. Dat is al eeuwen lang ge-
leden. Dat doen wij steeds, wanneer wij ons ergens gaan vestigen in
een vreemde stad. Nu en dan hebben er verkooping plaats, waarbij
de eigendommen der christenen aan de joden worden verkocht. De
eigenaars zelf weten er natuurlijk niets van. Maar zoo'n verkoop
houdt in, dat alleen de koper nog slechts zaken mag doen met dien
christen. Hij heeft het alleenrecht verkregen om zoo'n christenhond
te ruïneren. Niemand anders mag hem geld leenen zonder toestem-
ming van den koper. Over een half jaar heeft er hier in de synagoge
weer zoo'n verkoop plaats. Tot nog toe heeft niemand Meergeld
gekocht, dus dien zullen we dan voor jou reserveeren. Heb dus goeden
moed. Jij zal overwinnen. Als je Meergeld eenmaal van de synagoge
gekocht hebt, zullen we samen overleggen, hoe je hem in je macht
kunt krijgen.

Nu over je leveranciers. In dit punt heb je het totaal misgehad. Zeker,
het is een prachtige getuigenis voor je rasbewustzijn, dat je de leve-
ringen slechts gunt aan je rasgenooten. Maar lieve David, in den han-

del gaat het er om elkaar zooveel mogelijk te bedriegen. Hoe kun je
dan handel drijven met je eigen rasgenooten? Je broeder mag je niet
bedriegen. Jij kunt dus nooit veel aan je leveranciers verdienen en je
leveranciers niet aan jou. Neem dus als leveranciers christenen, dan
kan je veel meer verdienen. Ik zou haast zeggen, probeer het ook weer
in orde te maken met dien Meergeld. Dan blijf je met hem in contact.
Bied heel nederig je verontschuldiging aan en doe alsof hij je een gunst
bewijst, als hij je blijft leveren. Dat is heelemaal geen vernedering voor
jou. Kan een mensch zich ten opzichte van een hond vernederen? Neen
immers.

Voor de rest, David, steun toch vooral de anarchisten en de socialis-
ten. Zij moeten de voorloppers zijn van onze groote joodsche revolutie.
Zij moeten heel de wereldorde omverwerpen en dan komt Israel aan
de beurt. Maar eerst moet de heerschappij der christenen verbroken
worden. Immers er staat geschreven:

Doch de Messias zal niet komen, zoolang de ellendige en
verfoeilijke heerschappij (van de niet-joodsche volkeren)
voortduurt.” (De Talmud, Jalk. Schim. f. 56, 4, 8)

Die heerschappij wordt slechts gebroken door een wereldrevolutie,
waaruit wij dan als overwinnaars te voorschijn komen. Daarom is het
goed, dat je in het levensmiddelenbedrijf zit en het plan hebt, om de
grootste bedrijven in je macht te krijgen. Dan zal je kapitalen ver-
dienen in tijd van oorlog. Want er zal een groote oorlog komen. Er
staat geschreven:

„Voordat de Christenvolkeren zullen zijn vernietigd en tot
slavernij gebracht, voordat de joden de heerschers over
hunne steden zijn geworden en de Messiaansche regeering
zal aanvangen, zal een lange en wreede oorlog worden ge-
voerd. Twee derden der volkeren zullen vergaan en de joden
zullen zeven jaar behoeven, om de wapens der overwonnen
te verbranden.” (De Talmud, Majene Jesch. f. 74, 4 en 76-1)

(Wordt vervolgd)

HET DEMOCRATISCH ARSENAAL

(Van onzen medewerker buitenland)

HET ziet er voor Engeland niet vrolijk uit. Waarbij komt, dat het er voor dit land van week tot week nog steeds minder vrolijk gaat uitzien. Daar kunnen geen commandowisselingen, geen luchtstrijdsjes naar Moskou en geen avonturen, want anders mogen toch dergelijke tien-uursescapades aan de Fransen kust niet genoemd worden, iets aan verhelpen.

Engelands laatste „vastelandsdegen“, de Sovjet-Unie, waarop het, na de ineenstorting van zoovele bondgenooten, zoo innig had gehoopt, bleek reeds verleden jaar niet in staat successen tegen Duitschland te behalen. En thans is het al zoover, dat ernstig rekening gehouden moet worden met het verlies van ook dezen bondgenoot, omdat het niet mogelijk blijkt Moskou de hulp waarom zoo bitter dringend wordt gesmeekt, hetzij in den vorm van materiaalleveringen, hetzij in den vorm van een „tweede front“, te verschaffen. Maar daarnaast hebben ook Engelands oorlogs- en handelsvloot, van oudsher de twee voornaamste pijlers waarop zijn macht en rijkdom gegrondvest waren, dermate zware verliezen, waartegen geen nieuwbouw het kon bolwerken, geleden (alleen de Duitse wapenen brachten al meer dan 20 miljoen ton tot zinken), dat zij niet langer in staat zijn hun zware taak, verspreid over een alle wereldzeën omvattend gebied, naar behooren te vervullen. Daarenboven gingen zeer waardevolle gebieden, leveranciers van hoogst belangrijke oorlogsgrondstoffen, aan Japan verloren of worden, zoals Egypte en Britsch-Indië met Australië, door Duitschland of Japan bedreigd.

Tegenover al deze zware verliezen en nederlagen kunnen slechts geringe winstposten geboekt worden. Want de verovering van Italiaans Somalieland en Abessinië, de overweldiging van IJsland, dat achteraf aan de U.S.A. moest worden afgestaan, de bezetting van Syrië, Irak en Iran, kunnen al evenmin als een eventuele overwinning op Madagascar, Engeland ook maar één stap nader brengen tot het groote doel, dat het zich in September 1939 stelde: de verplettering van nazi-Duitschland.

Zoo rest nog de hoop op de Ver. Staten. Weliswaar bleek deze tot op heden niet zoo buitengewoon waardevol — zie de geleden nederlagen — en bracht dit land, toen het in December van verleden jaar eindelijk het masker afwierp en openlijk aan den strijd deelnam, als tegenstander meteen het uiterst energieke en gevaarlijke Japan mede — maar gelijk een drenkeling zich vastklampt aan een stroohalm, klampt Engeland zich vast aan de toekomstige hulp van Amerika.

Daarom wordt de vraag of deze hulp inderdaad zoo groot kan worden, dat een praktisch reeds verloren oorlog op het laatste oogenblik toch nog in een overwinning kan worden omgezet, van het grootste gewicht. Het is niet mogelijk deze vraag met wiskundige zekerheid te beantwoorden; het aantal onbekenden waarmee moet worden gerekend, is te groot. Wat niet wegneemt, dat het aan de hand van een groot aantal wel beschikbare gegevens mogelijk is, een antwoord te formuleren, dat in feite niet voor een wiskundige oplossing van het vraagstuk behoeft onder te doen.

De vraag, waartoe Amerika wel en waartoe het niet in staat is, blijft in de eerste plaats afhankelijk van twee factoren. Namelijk van de hoeveelheid grondstoffen en van de hoeveelheid arbeidskrachten, die beschikbaar kunnen worden gesteld voor de vervaardiging van oorlogsmateriaal, dat kwalitatief en kwantitatief in staat is, de overwinning te bevechten, nadat een blokkade-overwinning tot de onmogelijkheden is gaan behooren. Echter niet van de snorrepierijen van mr. Roosevelt, al zou men, wanneer men den „Hochstapler“ van het Witte Huis hoort redeneeren, geneigd zijn, er anders over te denken.

Amerika's grondstoffenpositie is lang niet zoo sterk als vroeger meestal stilzwijgend werd aangenomen. Een aantal grondstoffen werd uit het buitenland geïmporteerd. Zoals b.v. rubber, mangaanerts en bauxiet. De gebieden waaruit het zijn rubber betrok, zijn echter niet meer bereikbaar, terwijl de wereld geen streken kent, waar voldoende rubber gewon-

nen wordt om dit verlies op te vangen. Want Zuid-Amerika, waarheen thans in verhoogde mate de belangstelling uitgaat, is, in het gunstige geval, in de komende jaren in staat, hoogstens zeven à acht procent van het Noord-Amerikaansche verbruik te dekken. En weliswaar werden reeds groote credieten verleend voor den opbouw van een kunstrubberindustrie, waarop vroeger zoo laatdunkend werd neergezien, maar zelfs de fabrieken waarin het eindproduct wordt gemaakt, laten zich niet binnen den tijd van enkele maanden uit den grond stampen, daargelaten nog, dat de talrijke carbidefabrieken en installaties voor de verwerking van petroleum, de

grondstof van het synthetische product, groot genoeg om circa 500.000 ton per jaar van dit product te vervaardigen, nog opgericht moeten worden.

Mangaanerts en bauxiet, evenals trouwens vele andere stoffen, worden in hoofdzaak door Zuid-Amerika geleverd. In de U.S.A. is de vraag daarvoor sterk gestegen, echter ondervindt de aanvoer groote moeilijkheden door het gebrek aan schepen. Hadden de Ver. Staten al voor het uitbreken van den oorlog een in verhouding tot de grootte van het land buitengewoon kleine handelsvloot, de actie van het Duitse duikbootwapen, die mede tot de meest pijnlijke verrassingen voor

Amerika in dezen oorlog moet worden gerekend, heeft het transportvraagstuk gemaakt tot een acuut probleem, waarvoor zich nog geen oplossing vinden laat. Daarbij komt nog, dat ook binnen de grenzen van het land zelf aanwezige grondstoffen dikwijls overzee van het eene gebied naar het andere vervoerd moeten worden. De petroleum, die in Texas en Oklahoma zoo overvloedig gevonden wordt, krijgt pas waarde, wanneer deze in de noord-oostelijke staten, alwaar het grootste deel der bevolking en der industrie is opeengehoopt, wordt geleverd. Het gebrek aan tankers, die tegenwoordig ook moeten worden ingezet op routes, welke, zoals b.v. Australië, vroeger vanuit Ned. Indië werden bediend, doet zich dan ook zoo sterk gevoelen, dat ingrijpende maatregelen om het civiele verbruik te beperken, moesten

(Vervolg op pag. 15)

HET BOEK dat u moet lezen

EEN FRIESCHE BEKENTENIS TOT HET RIJK

HET is nu bijna vijftien jaar geleden, dat ik van één mijner vrienden en medestrijders voor de zaak van Friesland, van wien ik groote verwachtingen voor de toekomst van ons volk had, een brief ontving met een profetisch woord. De brief is bij één mijner vele verhuizingen der laatste jaren verloren gegaan, maar het geschreven woord is mij al deze jaren bijgebleven. „Nog eenmaal,” zoo schreef hij mij, „zal een groote oorlog uitbreken, dan zal Friesland's tijd gekomen zijn, dan zal ons volk weer één worden en zijn vrijheid herwinnen.” Dit werd geschreven in den tijd, toen er nog revolutionair sentiment zat in de Friesche beweging. Het was niet het eenige woord, dat van geloof getuigde. Er waren meer profeten in Friesland in die jaren en onze dichters zongen hun geloof aan Groot-Friesland uit in schoone verzen. En nu? Waar zijn ze nu, die dichters en profeten, die toch aan ons Ideaal geloofden: MAGNA FRISIA? Waarom hebben ze zich nu teruggetrokken in hun dorpen en zwijgen ze, nu die groote oorlog inderdaad gekomen is, nu de Germaansche wereld voor een volkomen reorganisatie staat, nu Staatsgrenzen hun betekenis verliezen en volksgrenzen die herwinnen, nu het bloed het eigen bloed weer zoekt en vindt, nu de wekroep tot allen die van Germaanschen bloede zijn weer over de wijde velden klinkt? Waar is mijn vriend, waarover ik sprak en die eens in gedachten op de rots van Helgoland staande een toekomstvisioen zag van Groot-Friesland, hereenigd in al zijn gouwen? Waar is die andere dichter, die eenmaal zong:

't Wird, det lange tiden by ús slomme
't Driúwt unkearber nei de lippen ta,
En oer 't wiid scil 't ta de broerren komme,

't Is de wachdrop: Magna Frisia!
Heil de hoopjenden, dy 't leauwend biden;

Swanneblom út dúkre wetterkolk
Groeit út úngroun fen forgiene tiden
De ienheit fen it frije Friezene folk!
Draech de wachdrop oer de fiere weagen

Det er klinkt fen Starum ôf oant Sylt,
As in wúnder for ús dreamende eagen
Riist, Great-Fryslân, dyn únstjerlik byld.

Nogmaals: waarom zwijgen zij nu? Zwijgen zij allen? Neen! Goddank neen! Een is er, die zijn stem verheft: voor mij ligt een dichtbundel van R. P. Sybesma: „De Swetten útlein”. Uitgave van J. Kamminga, Dokkum, 1942. De titel (De grenzen verlegd) zegt het reeds, dat deze dichter over de huidige staatsgrenzen heen ziet en oog heeft voor de geweldige Germaansche toekomst, die onder weeten en smarten geboren wordt. Het ligt niet in mijn bedoeling dezen

dichtbundel uit een literair oogpunt te schouwen. Daartoe acht ik mij niet competent. Ik wil alleen de aandacht vragen voor dezen dichter, die het groote gebeuren van onze dagen met Friesche oogen ziet, te meer, waar hij geen onbekende is in Friesland. En... werkte hij niet vaak samen, juist met hen, die ik hierboven aanhaalde en die nu zwijgen? Luister Friezen, het is tot U, dat hij spreekt:

God, jow ús moed, forstean en krêft
derajonken
De grinzen om ús hinne falle wei.
De rop, 't is dei, hat ek for Fryslân
klonken.
Wit den ho fier it lot ús swette útlei.
To wirk, lit den dit folk net
efterbliuwe
Nou 't folken falle en folken heger
kliuwe.

In zijn gedicht „Germanje” zegt hij het uit: wij zijn trots op ons voorgeslacht, maar dit is niet genoeg, in het bloedige heden ligt voor ons een groote opgave, daarom zullen we ook nu Friezen moeten zijn met man en moed. Hier is geen pessimist aan het woord. Sybesma heeft zijn geloof aan Friesland's toekomst behouden, zoals ik het door het groote gebeuren der laatste jaren herwonnen heb:

Fryslân, dyn moarn riist op oer
bloeiende kontreijen
En weagen swietrook waeit in nije
wyn ús oan.
To wirk foar dei en dage, Friezen
mei foarenoan,
De loft is swier en fol fen d'ealste
striidmeldijen!

In verband hiermede zou ik willen vragen: Waar blijven de anderen? Hebben zij hun geloof in Friesland's toekomst geheel verloren? Neemt de geschiedenis een anderen weg, dan dien zij zich gedacht hadden? Willen zij God den weg voorschrijven? Hadden zij gedacht, dat hun Ideaal ooit langs democratischen weg verwezenlijkt kon worden? Mijn eerstgenoemde brieftschrijver toch zeker niet, de man, die in 1921 reeds schreef:

„Hwent de ropping is mear as de wetten fen de steat en de ornearrings fen de demokrasy. De demokrasy is goed yn tiden fen loaije rêst, as de minsken slipperich binne is de sliep fen de iene net lyk as de sliep fen de oare? — en de ideën yn in slúge drôge skôge wurde, en it libben del sakke is yn in lije en fredige en noflike smúkens: mar yn tiden, dy forheftich bigearend de ivichheit siikje, bijowt hja hjar yn hjar sels, en de forhearde en binaerde folken roppe om it tsjügenis en de lieding fen de roppen, dy 't yn hjar selme wissichheit hadde. Derom hadde hja fen God en by de minsken rjucht, hjar sels hoppe de wet fen de steat en de ynstellings fen de mienskip to setten,

en lied it folk ta syn heil. Dit is in wierheit fen it libben, al ho somliken fen it bihâld fen fordoarne en forstoarne instituten en fen oerflakkige theoryen, oer opstân en revolúsje roppe meije — dêrom binne Jeanne d' Arc en Savonarola en Cromwell en al hwa de ropping fen it liederkip hiene rjuchtfeardeige.”

Is het niet of deze woorden voor deze tijden geschreven zijn? Daarom voeg ik hier aan toe: Dêrom is ek Adolf Hitler rjuchtfeardeige. Daarom gelooven wij aan Adolf Hitler en zijn gedeeltelijke zending voor heel het Germanendom en zijn wij er van overtuigd, dat hij ook het Friezenvolk recht zal doen wedervaren, mits.... het toont een waardige plaats in te kunnen nemen tusschen de Germaansche volkeren. En uit hoofde van zijn raszuiverheid en zijn groote gaven kan het dit. Dit te bewijzen, daartoe wekt ook Sybesma zijn volk op. Denkt niet, dat de vrijheid U zonder offers in den schoot wordt gpwoerenrn, ukjääo dt schoot wordt geworpen. Oost- en Noordfriezen staan aan de fronten, de mannen van Rheiderland, Brockmerland, Harlingerland, Jeverland, Butjadingerland, de kerels van Amrum en Sylt, zij allen, waarmee ge eens in Groot-Friesche kongressen samen kwaamt, staan aan de grenzen van Groot-Germanje en ver daar buiten en helpen mee het bolsjewistisch beest te vermorzelen of doen hun plicht bij het ontworstelen der vrije zee uit de klauwen van het Britsch-Amerikaansche kapitalisme. Moet Westerlauwersch Friesland achter blijven? Zijn we niet van eenen bloede?

Wêz den Friezene frontsoldaten
Sa 't gjin libbensbliid folk noch seach.

roept Sybesma zijn volk toe.

To lang ha de krêften hjir slomme
Al to sleau en to dreamrich wier 't.
Oerein, hear de eigene tromme
En de dream fen it stridersliet.
Slút de rigen, jim warbre kampioenen,
Al it wirk is in libbene striid.
Yn de tsjinst fen de eigen legioenen!
Sa moannet de nije tiid.

En dan in „Corpus Populi”

Sa scil ek, ús folk grif in bloeitiid
line,
As it mar iepenwei de tiid forstiet
En moedich yn de striidbre rigen giet:

Ien folk, ien wei, ien doel, ien sterke
line!

De toekomst van Groot-Friesland ligt in de komst van HET RIJK, dat geen Duitsch Rijk en geen Nederlandsch Rijk zal zijn, maar een Germaansch Rijk, dat zijn eenheid zal vinden in zijn veelvormigheid. De eenheid, zoals ik me die eenmaal gedacht heb binnen het bestek der Nederlanden (zie „De wiere en de fâlske ienheit” „Yn ús eigen taal” 1926) krijgt dan in Groot-Germaansch verband veel grotere perspectieven, want Groot-Germanje zal worden als een veelkleurig mozaiek, het zal worden als de regenboog, waarin het roode rood, het blauwe blauw, het groene groen blijft, terwijl toch al deze kleuren tezamen liggen in het witte zonnelicht. Friezen, doet Uw oogen open! De tijden van het staatsche denken zijn yoorbij, die van het volksche zijn gekomen.

Wij zijn Sybesma dankbaar voor zijn dichtbundel.

JOH. W. BUISING

"Reichsschule"

EEN SCHOOL VOOR NEDERLANDSCHE JONGENS

In de archieven van het Departement van Opvoeding, Wetenschap en Kultuurbescherming moet ongetwijfeld een eindeloos woud van papieren te vinden zijn, waarin vruchteloos al de onderwijsstukken: over wezen en taak der school, structuur en organisatie van het onderwijs, methoden, grondslagen, paedagogie en niet te vergeten de vernieuwing en de aanpassing, beschouwd en bediscussieerd zijn. Al dat redekavelen en critiseeren, al dat goedbedoelde „bouwen" leidde voorloopig meer tot af- dan tot opbouw. Uit dezen doolhof van meeningen, van individuele en groepsbelangen is het tenslotte vaak even moeilijk en onmogelijk tot een verlossende synthese te komen als het praktische ondoenlijk is, óók voor een in wetkennis getrainde, immer wegwijst te worden uit het labyrint van reglementen en besluiten, dat de jaren allengs zagen ontstaan.

Als een blijde thuiskomst na een lange afwezigheid, als het vinden van een oase in een woestijn kan dan ook voor een vader-onderwijzer de kennismaking met de Reichsschule — niet Rijksschool te noemen, o Dauer-puristen! — zijn, die in September gaat geopend worden. Hoe gunstig onderscheidt zich deze harmonische school van de intellectuelistische der democratie! Hier worden geen kinderen toegelaten, omdat zij nu eenmaal intellectueel klaargestoomd zijn. Hier worden er geen gewurgd, omdat zij niet tot een bepaalden stand en een bepaalde groepeerings behoren. Niet het „knappe" ventje zonder wilskracht, maar de flinke jongen, de gezonde en frissche wordt er welkom geheeten. Hier geen aansluitingsprobleem tusschen lager en middelbaar onderwijs. Wie geestelijk, lichamenlijk en naar het karakter geschikt bevonden wordt, wordt voorloopig voor een jaar toegelaten. De waardigen mogen dan blijven tot de prestaties achteruitgaan. In dat geval zitten de ouders niet met hen opgescheept, maar zorgt de school zelf voor overgang naar een andere school. Deze „kostschool" geeft niet alleen kost en inwoning, maar verschaft ook kleding en schoeisel, ondergoed en uniform inbegrepen. Het schoolgeld wordt naar het inkomen der ouders gerekend en is gering. Van schoolgeld vrijgesteld kunnen worden onbemiddelde ouders, ouders met meer dan vier kinderen en weduwen. Wel moet er zoo mogelijk een klein zakgeld betaald worden voor schoolbehoefte, ziekte- en ongevallenverzekering, reisgeld en dergelijke.

Vervreemdt de „Duitsche" opvoeding het kind van de ouders? Wie de gebruiken op de Nederlandsche kostscholen kent, die maandenlang de kinderen vasthouden, zal dit niet beweren, als hij verneemt, dat de leerlingen op de Reichsschule maandelijks twee vrije dagen hebben (Zaterdag en Zondag) om naar huis te gaan. Daarbij komen de vacantes, waarin de school volstrékt geen beslag op hen legt.

Onderwijs in den vorm van „lessen" wordt er wijselijk slechts in de morgenuren gegeven. Men lette eens op het welgekozen programma: Nederlandsch, Duitsch, Engelsch, Latijn en desgewenscht Fransch; Wis-, Natuur- en Scheikun-

de; Geschiedenis, Aardrijkskunde, Biologie; Muziek, Teekenen; Lich. opvoeding in alle soorten. In de middaguren wordt aan sport, wandelen, velddienst, muziek gedaan, veelal tesamen met de onderwijzers (opvoeders geheeten). Van hoeveel belang is niet alleen reeds dit nader contact tusschen opvoeders en jeugd! Het huiswerk maken de jongens, met behulp der opvoeders, 's avonds van 5 tot 7 u. Dat aan de lichamenlijke opvoeding veel aandacht wordt besteed, moge hieruit blijken, dat de jongens hardloopen, springen, werpen, gymnastiek en zwemmen leeren; op eenigszins gevorderden leeftijd ook schermen, worstelen, boksen, paardrijden, zweefvliegen, roeien, skiën en motor- en autorijden. Ook het muziek-onderwijs en het zingen worden zeer verzorgd. Kosteloos kan de jongen een instrument naar keuze leeren bespelen. De school heeft orkest en muziekkorps. De aesthetische en kulturele ontwikkeling wordt verder ter harte genomen door het geregeld bezoeken van tooneelvoorstellingen en opera's. Deskundige ambachtslieden onderwijzen den handarbeid. Voor de jonge kereltjes van 10 tot 12 j. is er zelfs een huismoeder, die de jongens leert knopen aannaaien, kleeven schoonmaken en hen over scheidings- en heimweemoederlijk heenhelpt. Elke Ned. opvoeder, die een beetje thuis is in de psychologische en paedagogische literatuur, zal onmiddellijk erkennen, dat een opvoeding van dezen aard de ideale is, die aan al de eischen beantwoordt, welke door de moderne theorie en praktijk gesteld worden. Het beste van onze diverse schooltypen is genomen, het slechte daarvan en het overvloedige vermeden. De eenzijdigheid is ontweken, de veelzijdigheid gewonnen. Hoe goed beseffen de stichters van zulke scholen, doorkneet in wetenschap, menschenkennis, levenskennis en ervaring, dat een eenzijdige ontwikkeling, met name een intellectuelistische en ideaallose, den jongen mensch verminkt voor zijn leven. Hier is gelukkig het wetenschappelijk-onhoudbare, het sinds lang verlaten dualisme van ziel en lichaam, met het primaat van het eerste, prijsgegeven. Hier heerscht niet meer die noodlottige overlading, dat inpompen van een eindeloos aantal onnuttige weterijtjes, omdat het aantal vakken niet te groot is en de school acht jaren duurt, zoodat er niet overhaastig behoeft gewerkt te worden.

Van het meeste gewicht is het op welke manier en met welk accent een vak wordt onderwezen. Het is jammer, dat wij hierop thans niet kunnen ingaan (dit behoort thuis in de vakbladen). De belangstellende lezer zij daarom naar de vakpers verwezen, waarin de beste paedagogen, hier te lande en elders vertoevend, in referaten herhaaldelijk hun inzichten hebben kenbaar gemaakt.

Hoe belangrijk dit alles ook is, het belangrijkste deel van haar taak ziet de school in het kweeken van leiders. Het standpunt der Fransche Revolutie, dat alle menschen gelijk zijn, is verlaten: de menschen zijn ongelijk en mogelijk ook hun prestaties, die de plaats bepalen, welke zij moeten innemen.

Wie eenmaal leider zal zijn, moet

reeds vroegtijdig hen leeren kennen, die hij zal leiden, in de eerste plaats het „gewone" volk: de arbeiders, boeren, middenstanders. Daarom zal d leerling, die in de hogere klassen is gekomen, enkele maanden bij boeren en in fabriek en mijn moeten gaan werken. Wie den arbeid kent, kan den arbeider niet geringachten; hij heeft sociaal gevoel, gemeenschapszin. Hij zal den werker zóó behandelen, dat ook deze geen klasseonderscheid maakt, zooals de „bewuste" roode arbeider dat deed, geen haat koestert, maar ook gemeenschapsgevoel bezit en liefde voor zijn land en volk in zijn geheel, wel weten dat hij, als een respectabel deel daarvan, inderdaad gerespecteerd wordt.

De toekomstige leider moet bewijzen kunnen, dat hij tegen inspanning is opgewassen en dat hij het vertrouwen van den werker kan verwerven. Hij moet ook de wereldleuzen kennen, wil zijn opleiding compleet zijn. Dat leert hij door

reizen en trekken, vooral ook door bezoek aan de Duitse gebieden. Zijn levensopvatting wordt ruim, als hij niet meer vreemd tegenover de ruimte staat, zooals de in kliekbelangen gevangene, die letterlijk en figuurlijk den horizon niet heeft overschreden en de weidschheid niet kent.

De school zal harde eischen stellen aan de leerlingen, maar wie daaraan voldoen kan, diens toekomst is gemaakt. Het schoolleven staalt en een flinke jongen zal het ongetwijfeld prettig vinden, vol variatie en zelfs avontuur. Een harmonisch aangelegde, gezonde jongen zal de proef doorstaan. Goed bloed verloochent zich niet. Voor zulke jongens is de school, niet voor goeden zonder meer. Ook kinderen van geheel onvermogen kunnen toegelaten worden. Reeds werden de jongens gekeurd te Venlo en in de laatste week van Augustus was de proefweek te Valkenburg. De financieele tegemoetkoming is zoo groot, dat zelfs de reisgelden voor Venlo en Valkenburg kunnen vergoed worden.

Alles bijeen genomen een school die in de belangstelling van alle Nederlandsche ouders en opvoeders moet staan. Hier geldt nu eens waarlijk: Germania docet. Er valt hier veel voor hen te leeren, die het onderwijs vernieuwen willen.

Voorloopig kunnen we nog voort!

„We weten evenwel, dat in 1567 John Hawkins aan Drake het bevel over een van de schepen toevertrouwde. Hawkins wilde negers buit maken op de kust van Afrika om hen naar de Spaansche havens in West-Indië te verkoopen. Hij had slechts drie schepen bij zich en het grootste hiervan mat slechts 100 ton. Maar de waarde van het goud en zilver en edelgesteente, waarvoor hij zijn negers verkocht, werd berekend op f 1.800.000".

Deze zinnen, die niet meer dan één simpel feit uit de met bloed door-drenkte Engelsche koloniale geschiedenis vermelden, kwamen voor in thema 222 van „Britania"-leerboek der Engelsche taal door Dr. H. G. de Maar, Uitg. Noordhoff, Groningen — waarin het leven van den eersten Engelschen veroveraar van koloniën, Sir Francis Drake, beschreven wordt.

In de laatste drukken van dit leerboek zijn deze zinnen weggelaten; sinds enkele jaren vindt de schrijver — of vinden de gebruikers — het dus niet meer gewenscht, dat de leerlingen zoo iets ergs over het algemeen vereerde Engeland onder oogen krijgen!

't Is anders, wel typeerend voor de mentaliteit der heeren opvoeders, deze verandering, die plaats vond

in een tijd, dat alle overige leer- en leesboeken gewoonweg één enkele vuilspuiters op „Deutschland" waren. 't Zou wel eens aardig zijn naast deze eene zin, waar Dr. de Maar zich zoo over is gaan schamen, waaraan in ieder geval veel van zijn collega's zich geërgerd hebben, eens een gif- en schimmelbloemlezing te plaatsen uit de vele gemeene opmerkingen, waarmee de overige leer- en leesboekschrijvers — vooral de roomsche en gereformeerde onder hen! — gemeend hebben de Nederlandsche jeugd over Duitschland te moeten „voorlichten".

Gelukkig is het ergste vuil na 1940 weg gebezemd! De bedrivers echter van het kwaad, de schrijvers van al dit vuil zijn — hoe is het mogelijk zegt u — nog steeds in ambt en eere! Zij en hun aanhang — daaronder ook die echte nette leeraars-Engelsch — staan nog steeds voor de klas; die laten zich niet zoo gauw „vernagelen"; die kunnen met woorden als „verraad" „koningin" „despoot" enz., enz., in 'n onschuldige themazin nog heel wat bereiken; en dan heb je de geschiedenisles nog en op „Christelijke" scholen het onvolprezen Oude Testament en — vergeet vooral niet — het gebed voor en na de les! Heusch, voorloopig kunnen de heeren opvoeders nog vooruit!

MAISON VAN SANTEN

Bewindvoester: E. Koot van Groningen

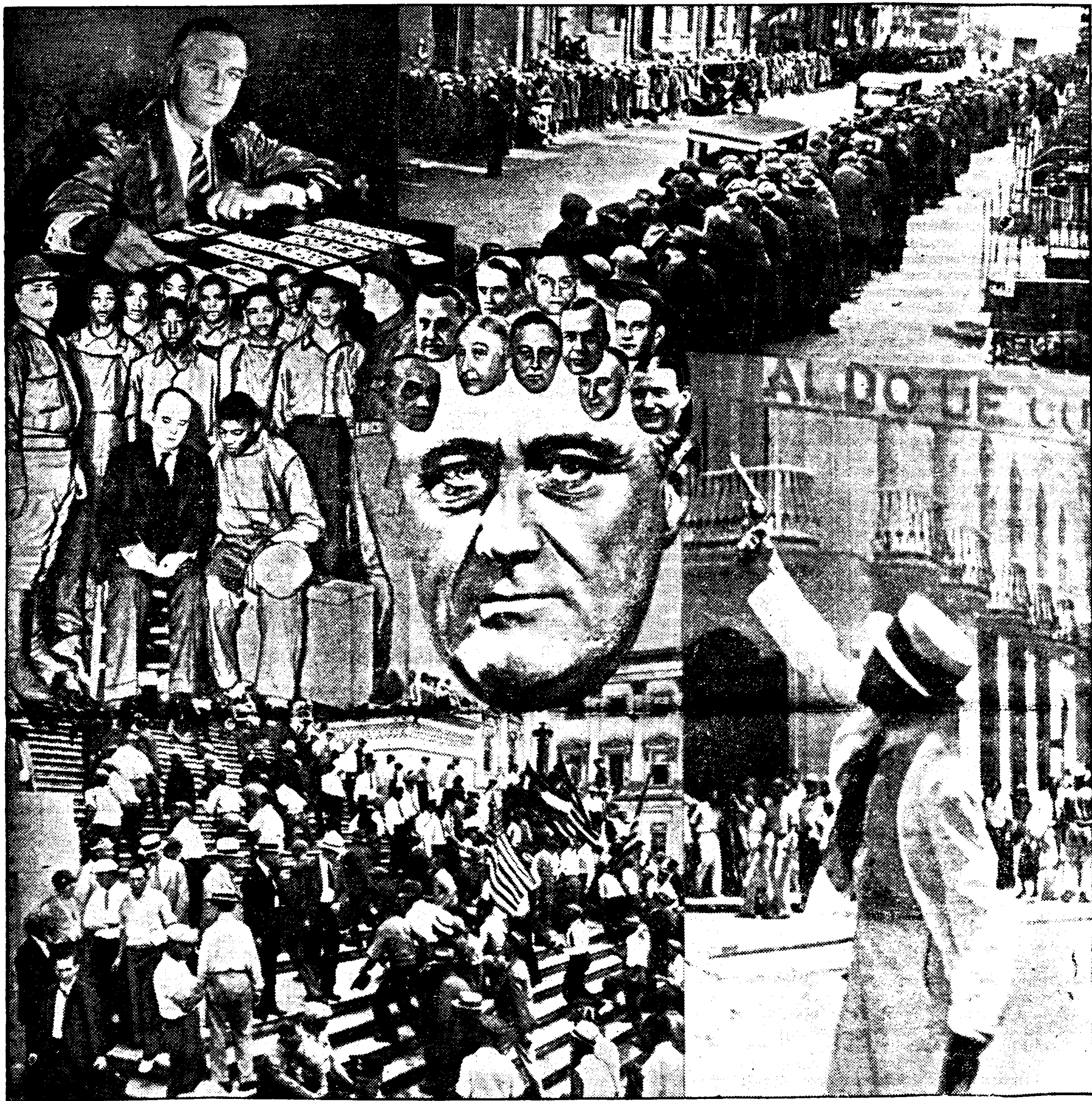
KALVERSTRAAT 160 - AMSTERDAM - TEL. 27895

DAMESKOUSEN - LINGERIE - PEIGNOIRS

RUIME KEUZE HUISHOUDGOEDEREN

Het paradijs der jodenvrijheid....

Wij weten allen, dat Amerika een paradijs is. Na de vernietiging van het paradijs der arbeiders en boeren door de wilde Germanen en de uitroeiing van het vrome Russische volk door de heidensche Hunnen heeft de menschheid goddank nog een ander paradijs over, waarin zij de hoop kan grootbrengen, dat niet alles verloren is. Dit paradijs is het land van jodenkoning Roosevelt, de bakermat van de vrijheid, de rassengelijkheid, de vroomheid en de jazz. En van alle andere cultuurgoederen des menschedoms. Een en ander is nog dezer dagen geaccentueerd door den vice-president der Vereenigde Staten, Mr. Wallace, die een uitvoerige rede hield over het probleem: „Waarom schiep God Amerika?” Inderdaad, dat is een belangrijke vraag. Wij kennen menschen, die over dit onderdeel der schepping niet erg enthousiast zijn. Maar dat is natuurlijk nazi-mijd, omdat het hier niet zoo goed gaat als daar.

Mr. Wallace zei in genoemde rede o.a.:

„De geschiedenis schijnt tot op den huidigen dag slechts het praeludium tot een grootsche wereldsymphonie te zijn. Vele thema's werden in dit praeludium gespeeld. Een wonderschoon thema is het, hoe de Heere Jehova zijn uitverkoren ras, de joden, bijzonder liefhad. In een land van belofte, Palestina, zaaide God van eeuw tot eeuw, zooals de Bijbel zegt, in de harten der joden het zaad van de gerechtigheid, den vrede, langdurige lijdzaamheid en naastenliefde.”

Over dat laatste: de gerechtigheid, den vrede, de langdurige lijdzaamheid en de naastenliefde weten wij genoeg. De geschiedenis vanaf het Oude Testament tot op den dag van heden heeft ons duizenden voorbeelden gegeven van den joodschen zin voor gerechtigheid, enz. O ja, Jahwe's volk is een groot volk! En Amerika's volk is óók een groot volk. Deze twee groote volken nu hebben elkaar gevonden, dank zij 's Heeren ondoorgrondelijke wegen. Mr. Wallace zegt daarover:

„Maar de joden en Palestina alleen konden niet het koninkrijk der hemelen hier op aarde bouwen. Het geestelijke wezen van het jodendom moest tenslotte zijn uitdrukking vinden in Amerika. God hield evenwel Amerika nog verborgen en de Romeinen verwoestten de joodsche natie.”

Dat was natuurlijk een groote zonde van de Romeinen. Maar daarvoor bedreigt hen dan ook de wrake van den Heere Jahwe. Die, tusschen haakjes, later in de geschiedenis zijn standpunt uit het vorige citaat van Mr. Wallace's rede herzag, want, zoo zegt Mr. W. zelf:

„Eeuwen vergingen en een nieuw wereldrijk onstond, maar God hield nog steeds zijn hand boven Amerika als een land, waar hij tenslotte de historische ideeën, de groote kulturen of, anders uitgedrukt, het diepste wezen van dat, wat door Palestina, Rome en Engeland werd gegeven, in elkaar zou vervlechten.”

„Nu weten wij het eindelijk!” zoo schrijft de „Völkischer Beobach-

....en de wereld, die wij bouwen

ter" in haar kommentaar op deze rede. „De zin van de geschiedenis is de wereldheerschappij van de U.S.A., het dollarimperialisme en de verbreiding van den goudwaan, het gansterdom, het verval van zeden en de rasvermenging over de heele aarde. Mr. Wallace is naast Hull de bekende vertegenwoordiger van die vrijhandelstheorie, die aan de Ver. Staten den weg moet opnemen naar de economische verslaving van alle volken en die als de rijpste vrucht van het pacht- en leenstelsel is gedacht. Met suikerbrood en zweep moeten de volken tot koelies van de dollardictators vernederd worden. En dit stompzinnige grove materialisme, dat zich geheel richt op die schatten, welke door de motten en het roest worden opgevreten, wordt door de leugenachtige dicipelen van Jehova nog met goddelijke bevelen gemotiveerd!

Deze ergerlijke huichelarij bevestigt echter volkomen, dat in het Amerika van Roosevelt de verderfelijke joodsche geest het sterkst aan het licht treedt en dat dit land niets anders is dan de stormbok van Juda, voor welks wereldheerschappij de parvenu Roosevelt goed en bloed der Amerikanen met volle handen verspilt en zich tot slavenhouder van het oude Europa durft op te werpen. Men kan Mr. Wallace slechts dankbaar zijn, dat hij in zijn starre geborneerdheid dit laatste geheim van Roosevelt's misdaad zoo luid in de geheele wereld heeft uitgebazuind."

DE KONTRASTEN VAN HET JAAR 1933

De beide fotomontages, die wij hierboven brengen, zijn uitsluitend samengesteld uit opnamen, welke in het jaar 1933 werden genomen. Op pag. 12 zien wij o.a. in het midden de zgn. „Brain-Trust" van Mr. Roosevelt, den goeddeels uit joden samengestelden raad van advies, dien de president tegelijk met zijn „New-Deal"-actie had ingesteld en die tot taak had hem uit de steeds dreigender binnenlandse moeilijkheden te redden. Hoe de president zijn persoonlijke moeilijkheden dacht op te lossen toont de foto links boven. Daaronder een opname van een monsterproces tegen kinderroovende en vrouwenverkrachtende negers, een foto van een demonstratie van oudstrijders voor verbetering van hun sociale positie en een beeld uit de zoo veelvuldige voorkomende straatgevechten. Dat alles zijn uitingen van de Amerikaansche vrijheid. Ook wij hebben die vrijheid gekend, den geest der democratie, die ons volk aan den rand van den afgrond bracht. De foto rechts boven op pag. 12 toont de eindeloze rijen stempelaars, zooals zij zich in 1933 voor de stempelokalen verdrongen. Paria's der vrijheidsmaatschappij! Dat een beeld als dit ons reeds nu, nog geen tien jaar later, zoo uitermate vreemd voorkomt, zoo onwettelijk, dat wij ons nauwelijks den tijd vermogen te realiseren, waarin het werd opgenomen, getuigt van de geweldige veranderingen, die er sindsdien hebben plaats gegrepen. De montage van biz. 13 geeft ons een klein overzicht van het Deutsche ontwaken. Wij zien den Führer tijdens een rede te Kiel op 7 Mei en bij de opening van den eersten nieuwen Rijksdag op 21 Maart te Potsdam, waar hij president Von Hindenburg de hand drukt. Links boven een 11 November-demonstratie der arbeiders tegen de vernedering van Versailles; daaronder het overgeven der standaarden op den Reichsparteitag van 1 September. Rechts boven de opening van de eerste groote Rijksautobaan Frankfurt a. M. — Heidelberg. Beneden een opname van het groote turnfeest in Stuttgart. In den inzet een opname van Ir. Mussert uit 1933, die met zijn Beweging voor het eerst in Nederland aan den strijd voor een nieuwe orde grootere gestalte gaf.

Wat wil Japan in Tsjoengking-China?

In de eerste jaren van den Japanschen strijd tegen Tsjoengking-China had het offensief den volstrekten boventoon bij alle Japansche overwinningen gevoerd en zoodoende werden dan ook buitengewone successen behaald. Het staatsbestel in Mantsjoekwo onderging een algeheele verbetering en werd op een hechten en verzekerden grondslag gebracht. Het Noordoosten van China met de provincies Hopeh en Sjansi, Sjantoeng en Kiangsoe, Anhwei en gedeelten van Honan, Hoepoh en Kiangsi was meer of minder vast in Japansche handen. De tegenstand, die in die streken werd geboden, was weliswaar lastig, doch die benedenoorlog was in geen enkel opzicht van doorslaggevend belang en hij werd gevoerd buiten de door de Japansche troepen beschermde voornaamste bevolkings- en bedrijvigheidscentra en vormde geenerlei bedreiging meer voor de hoofdverkeerswegen. Bovendien waren alle groote havensteden in Midden- en Zuid-China met haar naaste omgeving in het bezit van de Japanners.

In het begin van 1940 bracht Japan een wijziging in zijn manier van oorlogvoeren. Het Japansche opperbevel in China lanceerde de volgende mededeeling aan het adres van het Tsjoengking-bewind:

„Wij zullen onze operaties voortaan niet verder uitbreiden, doch ons er toe bepalen, de aanvallen van Uw kant af te wachten. Mocht U daartoe overgaan, dan zullen wij die met behulp van een nieuwe tactiek weten tegen te gaan.“

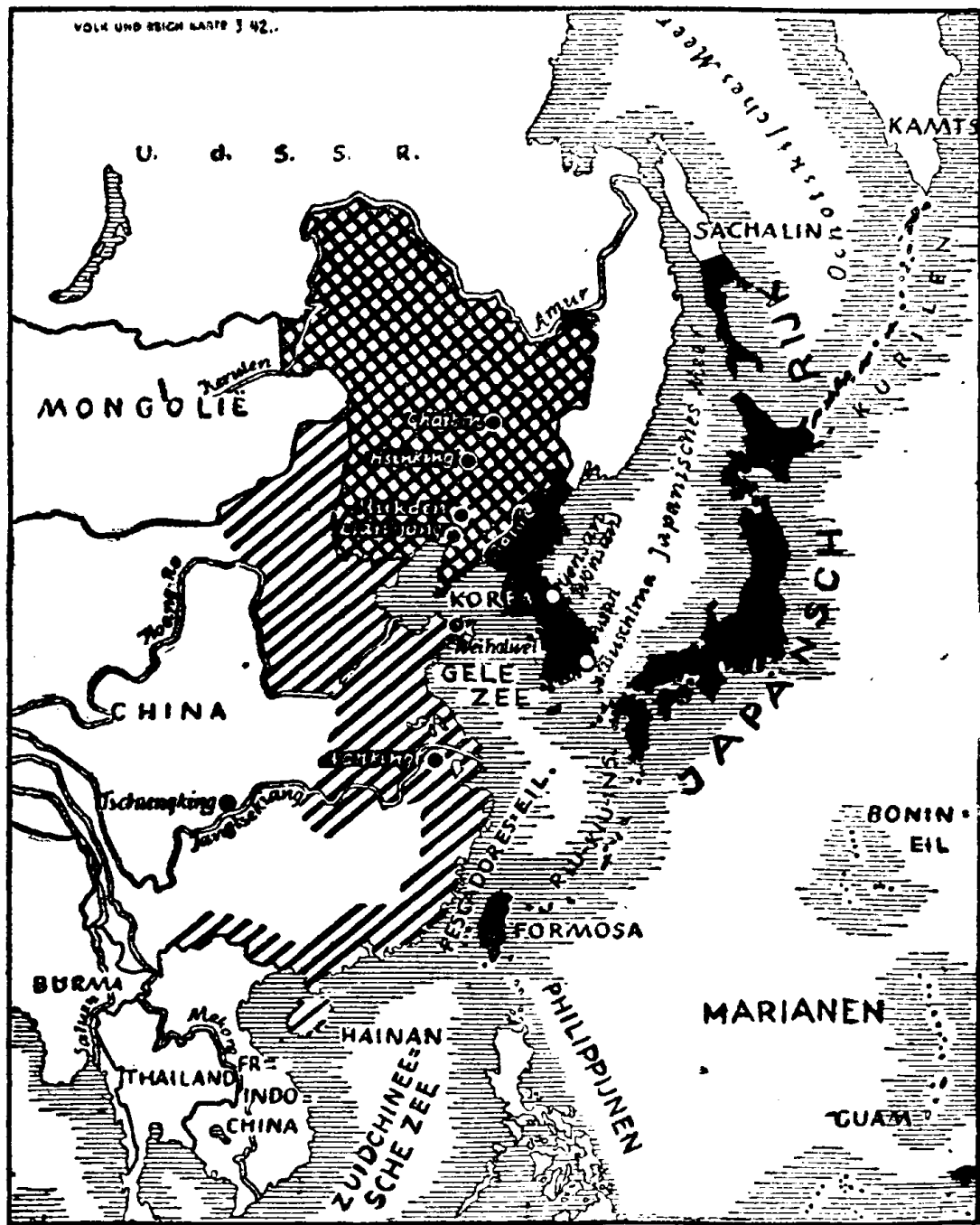
De internationale openbare meening heeft zich ten aanzien van die publicatie in tal van gissingen verdiept. Tegenwoordig weten wij, dat dit besluit één van de voorsteeken is geweest van die Japansche beslissingen, die tot het opvoeren in versneld tempo van de algeheele Japansche oorlogsparaatheid goed, tot de vooreerst vreedzame uitbreiding van den Japanschen invloed in Zuidoost-Azië, dus in Indo-China en Thailand, en tenslotte tot het aanbinden van den oorlog tegen de Vereenigde Staten en Engeland hebben geleid. Tegenover de wereldstrekking van de taken, die zich afteekenden, moest het Chineesche vraagstuk oogenschijnlijk naar den achtergrond verhuizen. Toch zijn de operaties niet geheel en al tot stilstand gekomen. Vasthoudend aan een in principe defensief beleid, bleef de Japansche strategie er op bedacht om aan alle inderdaad uitgevoerde of veronderstelde aanvalsplannen van Tsjoengking-China door middel van op zichzelf staande snelle offensieve uitvallen met locale doelstellingen paal en perk te stellen.

Wat er onder de nieuwe tactiek moest worden verstaan, welke met het oog op een eventueel verhoogde activiteit van Tsjoenking-China werd aangekondigd, is pas in het kader van de in 1942 plaatsvindende krijgsvorrichingen duidelijk geworden. In weerwil van de van meet af aan beperkte uitzichten op een krachtiger Noord-Amerikaansche en Engelsche ondersteuning was Tsjoenking-China zich al dadelijk na de opening van de Japansche krijgsvorrichingen tegen de angelsaksische wereldmogendheden in

het front van de geallieerden gaan scharen. Om te beginnen werden door het Tsjoengking-bewind pogingen in het werk gesteld om het Engelsche Hongkong van het Japansche beleg te bevrijden, dan wel om op zijn minst genomen bij de verdediging te helpen. De Japansche legerleiding verijdelde de uitvoering dezer plannen door ettelijke offensieve bewegingen tegen de Chineesche ontzettingstroepen te ondernemen en Hongkong is dan ook buiten verwachting snel gevallen. Aangezien de Engelsche krachten weldra ontoereikend bleken te zijn, verzocht Engeland Tsjoengking-China om hulp, die dan werd verleend. Ook op deze oorlogstooeneelen is het dienengevolge tot krijgsverrichtingen tusschen de Japanners en de Tsjoengking-troepen gekomen. Alom behaalden de Japanners terreinwinst en tenslotte werd door hen de zgn. Birmaweg, de eenige goede verbinding tusschen de angelsaksische wereldmogendheden en Tsjoengking-China, afgesneden. Ook langs de noordelijke grens van Indo-China en in enkele Chineesche provincies herleefden de vechtlust en de bendenkrijg. De Japanners behielden echter de overhand. De ineenstrengeling van de Noord-Amerikaansch-Engelsche en de Tsjoengking-Chineesche belangen ging zoo ver, dat Engeland met het oog op zijn moeilijkheden in Voor-Indië de bemiddeling van het bewind in Tsjoengking inriep en die ook deelachtig werd. Doch ook daardoor kon de Indische kwestie opgelost, noch van haar dreigend karakter ontdaan worden.

In de rechtstreeksche aansluiting op de verovering van Birma trad dan ook de nieuwe tactiek van Japanschen kant ten opzichte van Tsjoengking-China in werking. Dit laatste gebied zag zich blootgesteld aan een concentrischen aanval. Uit Birma en Indo-China drongen Japansche formaties tot diep in de provincies Junan en Kwangsi door. Tegen de wigvormig in het Japansche occupatiegebied vooruitspringende Midden-Chineesche provincie Tsje-kiang werd van meerdere zijden tegelijk een aanval op touw gezet, die tot het bezetten door de Japanners van de voornaamste wooncentra en verkeerslijnen leidde en zich ook uitbreidde tot gedeelten van de provincies Foekien en Kiangsi. Volgens een Tsjoengking-Chineesche publicatie moet men er staat op maken, dat deze Japansche aanvallen zich zullen uitstrekken tot aan de centrale Chineesche spoorlijn Kanton-Tsjangsjia-Hankau of nog verder, in elk geval dus tot in de provincie Hoenan. Een andere opzet van de zijde der angelsaksische-Chineesche coalitie, waarbij werd beoogd om ten minste Japan zelf van uit Foekien en Tsje-kiang met luchtsrijdkrachten in den rug aan te vallen, werd zoodoende reeds in den aanvang gesmoord. Tsjoengking-China werd van zijn laatste toegangspoorten van den Pacific beroofd.

Van de angelsaksische wereldmogendheden zoo goed als afgesneden, heeft Tsjoengking-China tegenwoordig vrijwel geen kans meer om zich op den duur te verzetten tegen den concentrischen Japanschen druk. Zijn aanvallend vermogen is volslagen gefnuikt, zijn ver-

dedigingskracht neemt zienderoogen af. Alleen de uitgestrektheid van het gebied en het moeilijke terrein kunnen de totale Japansche zegepraal nog vertragen. De een tijdlang overwogen mogelijkheid om uit de Sovjet-Unie hulp te verkrijgen verzinkt in het niet, gezien de hachelijke

situatie, waarin de Sovjets zelf ver-
keeren. Zodoende opent de nieuwe
Japanschen tactiek het uitzicht op
schitterende uitkomsten. Op den
duur zal Japan zijn doel ten aanzien
van het Tsoengking-bewind moeten
bereiken, daaraan valt op het oog-
blik niet langer te twijfelen.

Een kijkje

in de nieuwe Maginotlinie
en bij derzelver bezetting.

„OORLOG IS OORLOG”

Te oordeelen naar de weergave onder dezen titel in enkele bladen van het Radio-praatje van Max Blokzijl, waarin deze het gedrag van zekere profiteurs laakt, die het er goed van nemen, elken prijs betalen, niet te trotsch zijn om gunsten bij de bezettende overheid te vragen en te incasseeren, de armen levensmiddelenbons laten verkoopen en voor leege borden zitten, moet de bekende propagandist iets zeer laakbaars vergeten hebben, wanneer wij althans niet aannemen — hetgeen wij moeilijk kunnen — dat het euvel in Wassenaar niet bekend zou zijn. Wij bedoelen hier het hamsteren, niet met het doel de heerlijkheden zelf te zijner tijd op te peuzelen, maar het hamsteren met het uiteindelijke doel de waar met een zoet winstje, met een echte woekerwinst derhalve, te bekwaamer tijd te verkoopen in den zwarten handel. De min of meer „onschuldige“ hamsterars, die uitsluitend kochten met het eerstgenoemde doel, kunnen geacht worden over het algemeen reeds door hun voorraden geheel of goeddeels heen te zijn. Zij zijn betrekkelijk „onschuldig“, omdat zij althans niet de bedoeling hadden zich door O.W.'er praktijken te verrijken, al zijn zij dan ook verre van te verontschuldigen. Veel schuldiger zijn de lieden, die het „nu rijk of

nooit, nu er op of er onder" tot mot-
to gekozen hebben en die vooral in
streken als het Zuid-Oosten van ons
land — de z.g. Maginotlinie!! —
waar het nationaal-socialisme nog
weinig invloed heeft en fanatiek
wordt bestreden, hun slag slaan. Zij
maken schulden in de hoop die later,
als de inflatie er zijn zal, met een
glimlach af te kunnen betalen. Zij
zeggen: „Had ik maar schulden, hoe
meer hoe liever!“ Zij hebben dan
ook roerend en onroerend gekocht:
het eerste, zoolang het er was en is,
het tweede, zoolang het geoorloofd
was en, bij verbod, wanneer er een
strooman of een anderen uitweg te
vinden is.

De Wassenaar, die eens in de Maginotlinie zijn licht wil gaan opsteken — de menschen zijn er van nature mededeelzaam en wie zal hèn nu „vernaggelen“! — zal verhalen te hooren krijgen, over „keurige“ dames en heeren, die de dorpen afstroopen naar boter ad zeven gulden per kilogram — of is het pond?

Deze boter wordt dan heerlijk ingestoken om tegen den tijd, dat de boetvaardige Nederlandsche zondaar gras zal moeten eten tegen grof hemelsch geld en hemelsche genade van de hand gedaan te worden. Natuurlijk wordt men bij deze strooperij wel eens betrapt, maar als men maar niet te veel ineens inslaat, is dat zoo erg niet, mits men een ver-

klaring teekent, waarop staat, dat de vervoerde boter aan het R.K. Ziekenhuis wordt afgestaan. Daarna kan men in vrede, natuurlijk zonder de boter, zijns weegs gaan en komt men voor geen vrederechter of dergelijken boosdoener van de nieuwe orde. Bovendien deed men nog een goed werk, want het zou veel slechter geweest zijn die boter aan den duivelschen Volksdienst, die maar een produkt van het nationaalsocialisme is, af te staan.

Uit de verschillende mededeelingen, die ons ten dienste staan, hebben wij slechts deze gekozen. Achteraf beschouwd kan men zich niet te zeer verwonderen, als men de gedachte bij zich voelt opkomen: wie hamstert daar niet in de Maginotlinie! Want in trams en treinen, op de banken, in parken, in restaurants, bij huisbezoek deelen de menschen u ongevraagd hun hamsterlief en -leed mede. Het eerste is in den regel veel groot dan het twee. Natuurlijk zijn er menschen die niet hamsteren, maar die praten ook niet. Wie interessant wil zijn, moet weten aan te toonen, door fleurige verhalen, dat hij de teekenen van zijn tijd begrijpt, dat hij niet dwaas genoeg is om zich de levenskans op rijkdom

te laten ontglippen!

Zwarte handelaar en roddelaar wedijveren om den prijs der romantiek met hun verhalen en de ooren zullen u tuiten van de verkochte brooden (ad tien gulden per stuk, opgekocht bij boertjes omgeving Roermond voor zestig centen) en de verkochte ponden vleesch en de in de gracht gesprongen „arme“ Amsterdamsche jodinnettes en de Duitse officieren, die zeiden — ik was er zelf bij! — dat over veertien dagen (te weten ongeveer 30 Aug.) de Engelschen heusch hier zouden zijn, wanneer hamsteraar, zwarthandelaar en roddelaar in één persoon vereenigd zijn. Maar verlaat niet de Maginotlinie zonder een blik geworpen te hebben in de officiersverblijven der vestingen: in de rijkvoorzien en uitgestrekte boomgaarden en groentetuinen der kloosters en als het kan, ook in de daarmee concurreerende kelders derzelve!

O, Nederlandsche ambtenaren, overvloedig is de oogst, maar weinig in tal nog de naarstige oogsters. Wanneer zult gij u onsterfelijk maken door eens een tiende te verschijnen te tooveren van wat nu heet naar Duitschland te zijn gesleept!

(Vervolg van pag. 10)

worden getroffen. En wanneer dan blijkt, dat de U.S.A. in 1939 40 schepen met een inhoud van 351.437 br. ton, in 1940 68 met 534.552 br. ton en in 1941 127 met een inhoud van 990.964 br. ton bouwden — een driejaarlijkse productie, welke gelijk staat aan een vernietiging door Duitschland alleen in ongeveer twee maanden! — dan is het wel zeker, dat de „plannen“ om de scheepsproductie nog in 1942 te vertienvoudigen, niet met een korreltje, maar met een heeleboel zout dienen te worden genomen.

Naast het probleem der grondstoffen en grondstoffenvoorziening rijst het vraagstuk, waar en hoe deze tot voorwaardig oorlogsmateriaal te verwerken. Want ook aan werktuigen en gereedschappen, fabrieken en gebouwen bestaat groot gebrek. De Amerikaanse commissie voor de oorlogsbewapening stelde tenminste op 4 Februari 1942 officieel vast, dat ook dit onderdeel der plannen in 1941 nog niet voor de helft verwezenlijkt kon worden.

En dan doemt achter deze, tot dusverre onoplosbaar gebleken problemen, de kwestie der arbeidskrachten op. De Ver. Staten beschikken over ongeveer 60 miljoen arbeidskrachten, de daarvoor in aanmerking komende vrouwen meegerekend. Toen er in 1939 ongeveer 55 miljoen arbeidskrachten beschikbaar waren, waren er twee miljoen arbeiders werkzaam in de wapeningsindustrie, in 1940 drie miljoen, in 1941 bijna vijf miljoen, terwijl er, wilde althans in dat opzicht het wapeningsprogramma uitgevoerd kunnen worden, in 1942 ruim 14 en in 1943 zelfs 23.5 miljoen arbeiders in moeten werken. Een zesde deel der totale bevolking derhalve. Maar zelfs indien het voornemen om een leger ter sterkte van acht miljoen soldaten te vormen, zou worden opgegeven, eenvoudig wegens gebrek aan menschenmateriaal, zouden ook alle werklozen, op 't oogenblik nog minstens vier miljoen in het arbeidsproces moeten worden opgenomen. Die zouden niet alleen ge- en herschoold moeten worden, op zichzelf een probleem van de eerste orde, maar daarnaast zouden zij ook gekleed en voldoende gevoed moeten worden. Want niemand minder dan president Roosevelt heeft er vroeger bij herhaling op gewezen, dat plusminus een derde deel van de totale bevolking aan ondervoeding lijdt. Hetgeen klopt met de opgaven van het „Temporary

National Economic Committee“, dat becijferde, dat 81.7 pct der Amerikaanse gezinnen moeten rondkomen met een inkomen van minder dan 2000 dollar per jaar, terwijl de 44.737 meestverdienenden tezamen niet minder dan drie milliard dollar opstrijken. De groote moeilijkheid daarbij is, dat, als gevolg van de verhooging der productie van oorlogsmateriaal, de vervaardiging van goederen, bestemd voor het civiele gebruik, sterk ingekrompen moet worden. De talrijke maatregelen, welke reeds genomen zijn om dit te bereiken, wijzen er maar al te duidelijk op, welken kant het uitgaat. Daar nu nog eens een groote groep verbruikers aan toe te voegen, voorwaarde opdat dezen kunnen produceeren, komt dan ook wel hoogst ongelegen. Tot dusverre was Duitschland het eenige land ter wereld, dat er in vijf jaren tijd in slaagde, een oplossing voor dit probleem te vinden. Maar daar woont een volk, hecht aaneengesmeed onder de geniale leiding van zijn Führer en volkomen beseffend met welk doel het zich zijn opofferingen moet getroosten. Terwijl in Amerika, dat het nu eens in één jaar zal klaarspelen, geen volk, maar een bevolking woont, niet geleid, maar misleid door een aantal geldjoden, die met behulp van corrupte verkiezingen, hun stroomannen in de regeering plaatsen. Waarbij nog komt, dat de U.S.A.-staatsburger dank zij het kapitalistische opvoedingssysteem, bovenal op materialistische genietingen gesteld is en allerminst beseft — wij doen het trouwens ook niet — waarom het nu zoo noodzakelijk oorlog moest gaan voeren.

Zoo wordt aan alle kanten van de Amerikaanse wapeningsindustrie steeds weer het onmogelijke geveerd. En de klacht, dat de productie in verhouding tot de plannen naar niets lijkt, is dan ook niet van de lucht. Wat Roosevelt en zijn trawanten echter geenszins belet om hun toekomstfantasiën over de wereld rond te bazueren. En nu moge de „nieuwe wereld“ met een air van beschermende minachting neerzien op het oude Europa, wij hier zullen er verstandig aan doen, de toekomst, ook ten aanzien van de kracht der Ver. Staten met rustig vertrouwen tegemoet te zien, omdat, zooals het goede Nederlandsche spreekwoord luidt, praatjes geen gaatjes vullen, zelfs niet, wanneer zij aan het Witte-Huiselijke haardvuur door een vrijmetselaar met joodsch bloed in zijn aderen worden uitgesproken.

(Volksche Aanval)

„Twee-tuizend ghulde, een kilo tabak per maand, wijn en vit proot alle tagen en ... later ... recht naar ten hemel ... en dat allemaal als je mij huwd, schattebout!

EM. BARTELS

Zijden- en
Wollen stoffen
Import - Engros

ST. ANTONIESBREESTR. 19, TEL. 40644
AMSTERDAM-C.

Bezoekers van Cafétaria

„K O C O“

„Hiermede dank ik de kameraden voor het in mij gestelde vertrouwen. Ik hoop dat U den nieuwen waarnemend beheerder dezelfde gunsten zult verleen“.

Botter

Deutsche Kohlenhandlung Amsterdam

Inh.
HANS REINSHAGEN

Lager:
Oude Schans 27 - Fernruf 35181
Lekstraat 104 - Fernruf 22830

Fa. ALBERT SCHUIJER

JUWELIER ANTIQUAIR
TELEFOON 115281

LANGE POTEN 43 - DEN HAAG

Bezoekt het Scala-theater Pottersraat - Utrecht

M. H. GAUHL & Co.
Bontwerker voor het betere genre
Den Texstraat 10
AMSTERDAM — Telefoon 37426

Drukkerij „ELCO“

J. L. BUITENDIJK — Treuhänder
Groenburgwal 4—12, Amsterdam-C,
Tel. 43711. Speciaal ingericht voor
Periodieken en Kleurendruk

JAN FRANSEN Gzn. MAKELAAR

Spui 7-9, Telef. 30691, Amsterdam

Leest

„De Duivelsche Drieëenheid“

door Ir. J. v. Roessel

2e, bijgewerkte en vermeerderde druk

Het boek dat U INZICHT verschaft omtrent dat wat er om U heen gebeurt. Wezen van en dwarsverbinding tusschen

Verkrijgbaar bij den
boekhandel
Prijs 1.10

Jodendom - Vrijmetselarij en
Politiek-katholicisme

DORFKRUG „ZUM PETER“

(DIE FIDELE BAUERNSTUBE)

SPECIALITEIT SCHULTHEISS-PATZENROFER BIER

VOETBOOGSTRAAT 4

AMSTERDAM-C.

WIJ KOOPEN ALLE SOORTEN
OUD PAPIER
 VAN DRUKKERIJEN, FABRIEKEN ENZ.
WED. C. BENDER
 RUSTENBURGERSTR. 34-38 - TELEF. 95061

Uw adres

Cafe v. d. Eijken

Tijdens Saison
 Zeeuwsche Mosselen

VIJZELSTR. 49 - AMSTERDAM
TELEFOON 31208

**CENTRALE
 VERWARMINGSINSTALLATIES**

Fa. G. OOSTWALD
 Zijlvest 9-11, Telefoon 11067
HAARLEM

Centrale verwarming
 Lood- en zinkw. - Sanitair

N.V. JAN SPIERDIJK

Oudste adres voor
MEUBELN
 Groote Markt 20
 hoek Luth. Burgwal
 Tel. 11652 — **DEN HAAG**
SALON-, HUIS- EN
SLAAPKAMERS

Uw adres voor

BETER BROOD EN BANKET

RATELBAND

STEENSTRAAT - ARNHEM
TELEFOON 26084

Wie

Ratelbands brood

eet

weet kwaliteit te waardeeren

Arnhemse BRETEL FABRIEK

„KANO”

KAN & Co. — TELEFOON 22120
ARNHEM

S. Nabarro & Co.

Groothandel

O. Z. Voorburgw. 165
 Telefoon 45327
AMSTERDAM

Mantel- en Japonstoffen

AMSTEL 14, bij de Munt,
 daar komen kameraden.
 Dat 't daar dus steeds gezellig is,
 laat zich gemakkelijk raden.
„ET JOLDENE TONNSCHE”
AMSTERDAM.

STOFFENHUIS WEST

JAN EVERTSENSTR. 52, A'DAM-W

NU OOK NOUVEAUTE'S

Azeller G. VAN DER WAL
 Stationsweg 50 — IS-GRAVENHAGE

Leen-conf. en Lederen kleding

MEUBELN
 COMPLETE
 WONINGINRICHTINGEN
 GROOTE VOORRADEN
 LAGE PRIJZEN
huis en haard

120
 MODELKAMERS
 HEERENGRACHT 500
 VIJZELSTR 77 A'DAM
 TEL. 31215

N.V. HARTOG STIBBE'S
Antiquiteitenhandel

INKOOP — VERKOOP — TAXATIES

AMSTERDAM ROKIN 10 — TELEFOON 33331

Manufacturen Magazijn **„Neerlandia”**

JAN EVERTSENSTRAAT 74-76-78 — AMSTERDAM-WEST

Voor werkman, baby en mama
 is het adres Neerlandia

Bezoekt de **Kloster-Schaencke**

Thorbeckeplein 7-9 — Amsterdam-C.

Eerste klasse gezelligheid — Prima consumptie

INKOOPERS DUITSCHE WEERMACHT
EXPORTEURS OP DUITSCHLAND

„NEUROPA”

BERGSTRAAT 14 bis, UTRECHT, TELEFOON 20107

Onroerende goederen, hypotheeken, assurantien en taxaties

J. C. VOOGD, MAKELAAR

TESSELSCHADESTRAAT 31 - AMSTERDAM - TEL. 83019
 HUIZEN TE KOOP VOOR GELDBELEGGING

voor **KLAVARSKRIBO** muziek
MUZIEKHANDEL „CRESCENDO”

VRAAGT GRATIS PROEFLES
 Bewindvoerder kam P. SCHUURMAN
AMSTERDAM — WESTEINDE 10 — TELEF. 40439

Cafe-Restaurant **„EXPRESS-KLAUSE”**

SPUISTRAAT 330, bij het Spui - Telefoon 35161
PILSNER — URQUELL ORG. — HEINEKEN'S BIEREN
 - Verkeerslokaal der Duitse Weermacht -

Dagschotels den geheelen dag Middagtafel van 12-2.30 uur f. 1.35

Firma Gebr. v. Geuns

IMPORT - EXPORT

Darmengroothandel

VERL. LODEWIJKSTRAAT 49 - GRONINGEN

NOUWEN'S
Autobedrijf

Zeeburgerpad 1 — A'dam
 Telefon 52172—54927

Reparaturen aller Marken
 Diesel- und Benzinmotoren

Einbau von Gasgeneratoren

Drukkers Vischhandel

Engros Dagelijks verse aanvoer
 Import - Export Thuisbezorgen
 zonder prijsverhoging

Amstelveeld 7 - Amsterdam

„AUTEX” H. DIRKS

AUTO-REPARATIEWERKPLAATSEN

L. LEIDSCHEDWARSSSTR. 26-34
AMSTERDAM C. - TEL. 37859

DE EERSTE NEDERLANDSCHE
BRANDBLUSCH ONDERNEMING

levert nog elk kwantum

Brandblusch-
apparaten

De Enbo

VREDENBURG 67
 TELEFOON 21602
UTRECHT

E. SLAP

St. Anthoniebreestraat 12-14
 Telefoon 43879 - Amsterdam

GROSSIER IN
WOLLEN STOFFEN

Het adres voor onze archieven, afval-
 papier, confectieafval en lompen, oude
 metalen in elk kwantum is?

Gebr. THEUNIS

AMSTERDAM, Lijnbaansgracht 55-70
 Telefoon 49326

Aanbevolen Café's en Restaurants
Den Haag

RIDDER KLAUSE

Rijswijkscheplein
 Verkeerslokaal der Deutschen
 Wehrmacht

Special Ausschank ausschliesslich
DEUTSCHER BIERE
 Vergunning
 Toussaintkade 1 h. Veenkade

Stem ons Blad